

Kapitel 21 – Äldres fritid

av Lars Häll

- friluftsliv
- idrott och motion
- nöjes- och kulturella aktiviteter
- hobbyverksamheter
- dator och Internet

21.1 Inledning

Den fria tiden, i dess goda betydelse, kan ses som den tid som kan användas till sådant som vi själva vill, men som vi inte är tvingade till att göra. Det är den tid som finns kvar då alla, för vår försörjning och överlevnad, nödvändiga sysslor är avklarade. Till nödvändiga sysslor kan räknas sådant som att sova, äta, sköta den personliga hygien och hushållet. Andra nödvändiga, men därmed inte nödvändigtvis negativa, sysslor för många är förvärvsarbete och t.ex. barn-tillsyn. För att den fria tiden skall bli fritid kan man lägga till kravet att den bör fyllas med någon aktivitet som skänker en personlig tillfredsställelse och utgör en nödvändig rekreation från det plikt-fyllda vardagslivet.

Möjligheten att utnyttja den fria tiden utgör en väsentlig del av vår välfärd. Under de senaste femtio åren har fritiden också fått en allt mer framträdande roll i människors tillvaro. Veckoarbetstiden har minskat, pensionsåldern sjunkit och antalet semesterveckor ökat. Fritiden möjliggör också vidareutveckling och inläring av nya färdigheter och underlättar den sociala samvaron mellan människor. Fritiden utgör dessutom en viktig del av samhällsekonomin, både vad gäll-

er sysselsättning och konsumtion av olika fritidsartiklar.

Många fritidsaktiviteter utvecklas naturligt genom livsprocessen. I unga år är man vanligtvis fysiskt rörlig och har gott om tid att gå på bio, lyssna på musik, resa och utöva olika slags friluft- och idrottsaktiviteter. Genom familjebildningen ändras förutsättningarna för fritiden och de förut så självklara fritidsaktiviteterna kan inte längre få kosta lika mycket vare sig i tid eller i pengar. På äldre dagar inträder ibland hälsoproblem och olika former av funktionshinder förändrar förutsättningarna ytterligare. Fritiden kan då bli inriktad mot mer stillsamma aktiviteter som promenader, bokläsning, handarbeten m.m. Samtidigt är det kanske först på äldre dagar som man kan vara både tidsmäsigt och, för allt fler, ekonomiskt oberoende med möjlighet att syssla med hobbies och besöka olika slags evenemang.

I detta kapitel ger vi en mix av olika slags fritidsaktiviteter. ULF kan inte ge någon heltäckande bild. Det är heller inte avsikten. I stället är syftet att dels beskriva och jämföra hur fritiden gestaltar sig för ett antal olika befolkningsgrupper, dels att visa hur utövandet har förändrats under åren. Detta sker genom att belysa skillnader beträffande utövande-

frekvens av ett antal utvalda fritidsaktiviteter.

Begränsningar i datamaterialet:

Fritidsaktiviteter har inte studerats mera utförligt i ULF sedan slutet av 90-talet. Vi kan därför inte, för flertalet aktiviteter, visa utvecklingen in på 2000-talet som sker i övriga kapitel i denna rapport.

Denna brist på aktualitet försöker vi istället kompensera genom ett brett perspektiv: vi visar utvecklingen från tidigt 80-tal till sent 90-tal för ett spektrum av fritidsaktiviteter inom olika områden och fångar därmed in utvecklingen för olika generationer från hög- till lågkonjunktur och så åter på väg in i en högkonjunktur vid slutet av 90-talet. Uppgifterna har delvis hämtats (och finns utförligare redovisade) dels från en tidigare generationsrapport ("Äldres levnadsförhållanden 1980–1998", rapport nr 93 i SCB-serien Levnadsförhållanden) dels från den senaste fritidsrapporten ("Fritid 1976–2002", rapport nr 103 i serien Levnadsförhållanden). Från den förra har de tre diagramserierna hämtats och från den senare tabelluppgifterna. För en utförligare redovisning av antal intervjuer etc. hänvisas till resp. rapport.

I detta kapitel finns dock även några mera aktuella uppgifter: det handlar här om motionsaktiviteter och utevistelser, bokläsning, datoranvändning och annan hobbyverksamhet, där resultatredovisningen sträcker sig fram till 2003 eller 2004. Se översiktstabellerna i slutet av kapitlet.

Några indikatorer som speglar delar av fritidsverksamheten finns också i andra kapitel i denna rapport. Hit hör *semesterresor och tillgång till fritidshus* (i kapitel 9: "Äldres materiella levnadsstandard") och *vissa föreningsaktiviteter* (i kapitel 22: "Politiska resurser och aktiviteter"). Något om befolkningens *motionsvanor* finns i ett avsnitt om livsstil i kapitel 12 "Äldres hälsoutveckling", men redovisas även i tabellform i detta kapitel.

Tidsanvändningsundersökningar:

Ett annat sätt att mäta "den fria tiden" i relation till andra aktiviteter som förvärvsarbete, hemarbete, studier och personliga behov, är att be ett urval av befolkningen att föra en tidsdagbok över sina dagliga aktiviteter. Sådana undersökningar har hitintills vid två tillfällen genomförts av SCB. Den senaste, som omfattar hela befolkningen mellan 20 och 84 år, redovisar förhållandena 2000/01. Här kan man t.ex. studera tidsanvändningen bland olika grupper av pensionärer (män och kvinnor, ensamstående och sammanboende) och jämföra med andra befolkningsgrupper i ett livscykelperspektiv. Resultaten finns samlade i rapporten "Tid för vardagsliv. Kvinnor och mäns tidsanvändning 1990/91 och 2000/01", rapport nr 99 i serien Levnadsförhållanden, SCB, 2003. Ett omfattande material från denna undersökning finns också på SCB:s hemsida: www.scb.se.

21.2 Friluftsliv och utomhusvistelse

Friluftslivets betydelse för välfärden är välkänd och väldokumenterad. Kulturdepartementets "friluftsgrupp" har angett en definition "...vistelse och fysisk aktivitet utomhus för att uppnå miljöombyte och naturupplevelse utan krav på prestation eller tävling". I tabell 21.1 visas andelarna inom olika köns- och åldersgrupper som minst fem gånger under en ettårsperiod trädgårdsarbetat, strövat i skog och mark, "nöjespromenerat", fritidsfiskat eller gjort utflykter med fritidsbåt. Begreppet "antal gånger" är i samtliga fall liktydigt med det antal dagar man utövat fritidsaktiviteten. Detta innebär exempelvis att en 5 dagar lång vandringstur registreras som 5 gånger och inte som 1 gång/vandringstur.

Inledningsvis kommenterar vi kort en fråga som i samband med ULF-undersökningarna 2002-03 ställdes till personer över 55 år: "Ungefär hur ofta brukar du lämna din bostad och vara

utomhus, gå och handla, promenera eller besöka någon bekant?".

Resultaten visar att ungefär 75 procent av alla över 55 år vistas utomhus dagligen, närmare 80 procent bland männen och 70 procent bland kvinnorna. Andelen minskar med stigande ålder och bland de som är över 85 år uppger 37 procent att man dagligen lämnar bostaden.

Ytterligare 18 procent i åldrarna 55+ uppger att man går ut flera gånger i veckan, dock inte dagligen, medan det slutligen är cirka 8 procent som berättar att man kommer ut högst några gånger i månaden eller ännu mera sällan. Det är denna sistnämnda grupps andel i ett antal befolkningsgrupper som redovisas i översiktstabell 1 i slutet av kapitlet.

Bland kvinnor över 55 år är det närmare 10 procent som sällan lämnar sin bostad, medan andelen bland männen är lägre, cirka 6 procent. Det är framförallt de äldsta kvinnorna, de över 85 år, som oftast är hänvisade till sin bostad. Hela 43 procent av dessa uppger att man kommer ut högst några gånger i måna-

den, jämfört med 25 procent bland de jämnåriga männen. Bland både män och kvinnor är andelarna högre bland ensamstående än sammanboende. Av tabellen framgår också att det så gott som uteslutande är de som har några allvarligare hälsoproblem som är bundna till bostaden, och främst gäller det då de som uppger att de får någon form av äldreomsorg.

21.2.1 Trädgårdsarbete

Trädgårdsarbete som fritidsaktivitet ökar naturligt med stigande ålder då allt fler skaffar egen villa/småhus med trädgård att vårda och att odla. Dock arbetar var tredje yngling i 16–24-årsåldern och drygt var femte flicka ett antal gånger om året i en trädgård. Andelen kvinnor som sysslar med trädgårdsarbete ökar sedan snabbt med stigande ålder, betydligt snabbare än männen, och i 25–34-årsålderna är över hälften aktiva (tidigare bosättning än männen i småhusområden).

Tabell 21.1

Friluftsliv i olika åldrar. Nuläge 1998-99 i procent. Trend 1982-99 i procentenheter där + anger ökning, - minskning och * att förändringen är signifikant på 95-procentsnivån.

	Trädgårds- arbetat mer än 5 ggr/år		Strövat i skog och mark mer än 5 ggr/år		Nöjesprome- nerat mer än 5 ggr/år		Fritidsfiskat mer än 5 ggr/år		Utflykter med fritidsbåt mer än 5 ggr/år (enbart 1999)	
Män										
16–24 år	33,6	-7,8*	32,1	-10,2*	51,7	-4,2	29,2	-9,3*	21,2	-10,4*
25–34 år	44,2	-9,9*	45,2	-14,1*	66,6	+0,7	23,1	-9,3*	17,7	-10,4
35–44 år	66,5	-2,1	57,8	-10,1*	69,9	+1,9	24,5	-8,1*	19,9	-12,8
45–54 år	73,0	-1,2	63,8	-4,2*	72,8	+4,3*	22,4	-6,9*	21,2	-7,0
55–64 år	78,2	+5,6	67,8	+2,9	76,3	+13,1*	22,6	-7,6*	27,6	-1,9
65–74 år	77,2	+12,0*	66,7	+7,8*	76,8	+11,8*	18,7	-1,8	20,1	+2,1
75–84 år	65,4	+23,6*	48,0	+12,6	61,2	+11,0*	11,0	-2,1	8,2	+8,3*
Samtliga män	61,7	+1,0	54,7	-3,9*	68,4	+4,8*	22,7	-7,5*	20,3	-8,3
Kvinnor										
16–24 år	22,9	-12,4*	39,9	-14,4*	77,4	+1,0	6,9	-4,7	7,8	-12,5
25–34 år	51,8	-6,1*	59,5	-4,7	85,6	+7,9*	7,4	-5,1*	11,7	-10,5*
35–44 år	71,3	-0,5	66,9	-6,0	80,7	+1,6	7,9	-3,7	15,7	-7,6
45–54 år	74,6	+4,6*	70,4	-1,0	84,2	+10,2*	8,8	-1,1	17,5	-4,4
55–64 år	75,5	+11,7*	68,9	+0,6	81,9	+13,3*	8,7	-0,4	14,6	-2,1
65–74 år	68,2	+18,4*	58,4	+11,1	77,0	+17,7*	5,8	+0,8	6,3	-3,0
75–84 år	44,1	+17,3*	31,0	+9,9	64,1	+26,0*	1,7	+0,7	2,3	+2,3*
Samtliga kvinnor	60,0	+4,4*	58,8	-1,1	80,0	+9,8*	7,1	-2,2*	11,8	-7,5

Bland medelålders och äldre ägnar sig mer än 70 procent av båda könen emellanåt åt trädgårdsarbete. Det är först bland de allra äldsta, 75-84 år, som trädgårdsaktiviteterna börjar avta något, men fortfarande i dessa åldrar är 65 procent av männen och 44 procent av kvinnorna aktiva. Bland personer över 55 år har det dessutom ägt rum en kraftig ökning av andelen i trädgårdsarbete sedan 80-talets början, medan andelen bland unga och i yngre medelåldern minskat. Generationsskillnaderna har således ökat kraftigt mellan 80- och 90-talen. Detta kan sammanhålla med att småhusboendet har ökat bland de äldre, medan det minskat i yngre åldrar (se kapitel 10).

21.2.2 Strövtåg i skog och mark

Att vara ute i skog och mark på fritiden är också en företeelse som ökar med stigande ålder, vilket framgår av den andra kolumnen i tabell 21.1. Bland ungdomar, 16-24 år, är andelen 32 procent bland männen och 40 procent bland kvinnorna. Sedan ökar andelarna snabbt till över 60 procent i medelåldern och bland yngre pensionärer. Bland de äldre pensionärerna, 75-84 år, uppgår närmare hälften av männen och drygt 30 procent av kvinnorna att man strövat i skog och mark minst fem gånger senaste året.

Kvinnorna har ett markant övertag i samtliga åldersgrupper upp till och med 45-54 år. Därefter upphör den kvinnliga dominansen, och i pensionsåldern är det istället männen som är i klar majoritet. Det är sannolikt kvinnornas förhållandevis sämre rörelseförmåga i högre åldrar som i första hand ligger bakom denna skillnad.

Liksom vad gällde trädgårdsarbete ökar generationsklyftan även här. I pensionsåldrarna har man blivit allt aktiva, medan ungdomarna (framför allt männen) visar minskande andelar.

Multivariat tvärsnittsanalys

I diagramserien 21.1.a-d visas de andelar som ännu mera frekvent strövar i skog och mark – minst 20 gånger om året. Här

görs jämförelser mellan olika åldersgrupper (i femårsklasser) och mellan tre tidpunkter: början av 80-talet (1982/83), slutet av 80-talet (1988/91) respektive senare delen av 90-talet (1996/98). Dessa beräkningar sker med hjälp av multivariat analys (logitanalys; se teknisk kommentar i kapitel 1) och med kontroll för kön, klass, familjesituation resp. regionsstruktur. Observera att perioderna här är annorlunda jämfört med indelningen i flertalet övriga kapitel i rapporten, och att vi saknar mätvärden från 2000-talet.

I diagram 21.1.a visas mycket tydliga åldersförändringar beträffande skogspromenerandet. Upp till 50-årsåldern ökar andelarna successivt med ökad levnadsålder. Därefter är läget stabilt fram till pensionsåldern, varefter det, med stigande ålder, inträder en kraftig tillbakagång. Sett över tiden förekommer också markanta förändringar inom de olika åldrarna sedan början av 80-talet. Vandringens aktiviteten har förskjutits uppåt i åldrarna. Fram till 50-årsåldern har det, under perioden, inom varje åldersgrupp skett en påtaglig minskning. I 30-årsåldern är den cirka tio procentenheter. Utvecklingen för 20-40-åringarna har skett stegvis. Andelarna vid 80-talets slut låg ungefär mittemellan dem vid 80-talets början och dem vid senare delen av 90-talet. Efter 50 årsåldern och fortsatt upp genom åren har skogspromenerandet ökat påtagligt sedan början av 80-talet. Denna förändring skedde i huvudsak under 80-talet, därefter har ålderskurvorna legat mycket nära varandra. Inom varje fem-årsklass efter pensionsåldern har andelen frekventa skogsvandrare ökat med cirka fem procentenheter.

Diagram 21.1.a
Personer som ofta vandrar i skog och mark efter period och ålder. Kontroll för kön, klass, familjesituation och region.

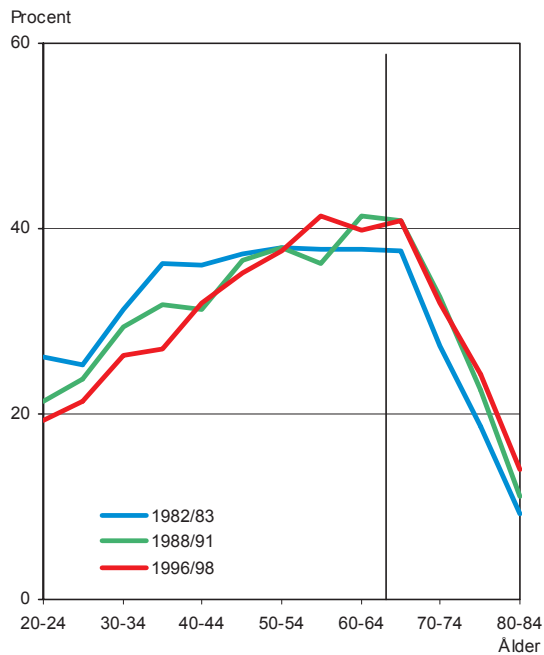

Diagram 21.1.c
Personer som ofta vandrar i skog och mark efter period, ålder och klass. Kontroll för kön, familjesituation och region.

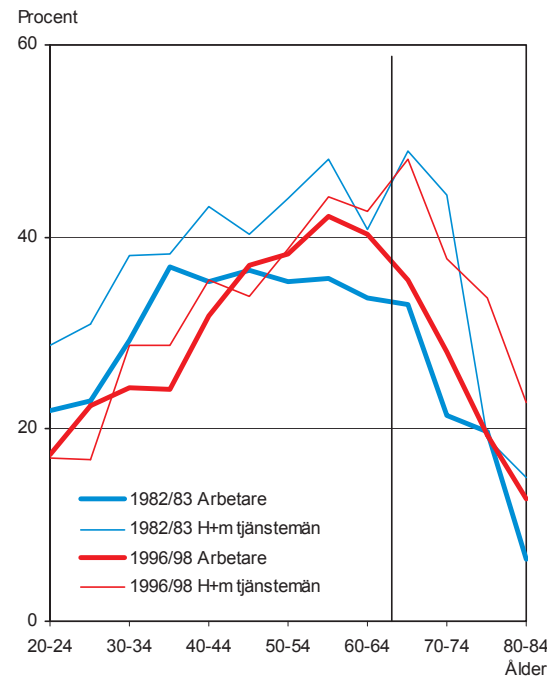

Diagram 21.1.b
Personer som ofta vandrar i skog och mark efter period, ålder och kön. Kontroll för klass, familjesituation och region.

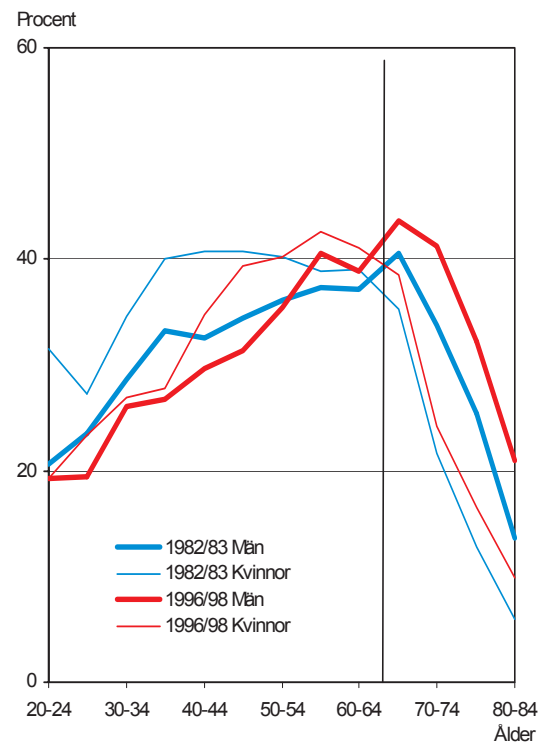
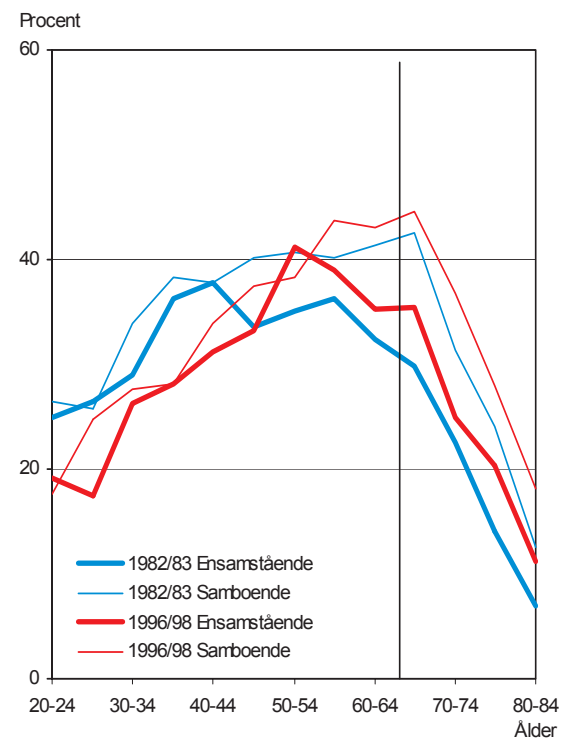

Diagram 21.1.d
Personer som ofta vandrar i skog och mark efter period, ålder och familjesituation. Kontroll för kön, klass och region.

Eftersom förhållandena vid slutet av 80-talet och senare delen av 90-talet påfallande liknar varandra har av läsbarhetsskäl uppgifter från 1988/91 lyfts bort ur diagrammen 21.1.b-d. Även jämförelser mellan män och kvinnor visar en mycket tydlig brytpunkt ungefär i höjd med pensionsåldern (diagram 21.1.b).

Före 65-års-åldern är andelen som ofta vandrar i skog och mark högre bland kvinnorna (när vi rensat för skillnader beträffande klass, familjesituation och region). Härfter sker ett skifte och det är männen som inom varje åldersgrupp är påtagligt aktivare i detta avseende. Utvecklingen över tid är i stort densamma för män och kvinnor. Aktiviteten har minskat fram till cirka 50-årsåldern sedan början av 80-talet. I äldre åldersgrupper har tvärtemot en ökning skett – i högre grad för män än för kvinnor.

En klassjämförelse visar att tjänstemän på hög- och mellannivå i så gott som varje åldersklass är aktivare skogsvandrare än arbetarna. För åldrarna under pensionsåldern gällde detta i högre utsträckning vid början av 80-talet. Vid slutet av 90-talet är skillnaden markant mellan arbetare och tjänstemän även efter 65-årsåldern (diagram 21.1.c).

Samboende är något oftare ute i skog och mark än ensamstående – man kanske tar sina promenader tillsammans i familjen. Denna skillnad blir tydligare med stigande ålder – det sker en markant nivåskillnad från cirka 55-års-åldern (diagram 21.1.d).

21.2.3 Nöjespromenader

Liknande förhållanden som för strövande i skog och mark kan vi också se gällande nöjespromenerande. Kvinnor är överlag betydligt oftare än män ute och promenerar – framförallt i yngre åldrar. I samtliga åldersgrupper från 45-årsåldern har det skett en markant ökning sedan början av 80-talet, framför allt bland de äldsta kvinnorna.

21.2.4 Fritidsfiske

Cirka 770 000 män, eller 23 procent av åldersgruppen 16–84 år, är ofta, d.v.s. minst 5 gånger under ett år, ute och fritidsfiskar. Bland kvinnorna är motsvarande andel 7 procent eller omkring 245 000.

Fritidsfiske är således en typiskt manlig aktivitet och i åldersgrupperna under pensionsåldern fiskar nästan var fjärde man. I pensionsåldrarna minskar andelen till strax under 20 procent bland de yngre och till 11 procent bland de äldre pensionärerna. Bland kvinnorna är andelarna betydligt lägre, cirka 8-9 procent i åldrarna mellan 35 och 64 år, sex procent bland yngre och knappt 2 procent bland de äldre pensionärerna.

Utvecklingen sedan början av 80-talet visar en viss utjämning mellan generationerna. Bland unga och medelålders har det skett en minskning, medan andelen i de övre åldrarna i stort legat stilla.

21.3.5 Utflykter med fritidsbåt

Detta är en friluftaktivitet som kan kräva större ekonomiska resurser än de föregående, framför allt när det gäller eget ägande. Och här visas att ungdomsgenerationerna upp till 45-årsåldern minskat sitt utövande, medan de äldre snarare blivit aktivare. Detta har lett till en utjämning mellan generationerna, men med bibehållen klar mansdominans – närmare dubbelt så många män som kvinnor har gjort minst fem båtutflykter under året.

Sammantaget framträder ett mönster i detta avsnitt som visar att det är de äldre som står för den största ökningen såväl när det gäller vardagliga, förhållandevis okomplicerade friluftaktiviteter som trädgårdsarbete, nöjespromenader och vandring i skog och mark, som när det gäller mer resursslukande verksamhet som utfärder i fritidsbåtar.

21.3 Idrott och motion

Motion är en av de allra vanligaste fritidsaktiviteterna såväl bland unga som gamla. Motionsutövandet har också vuxit mycket kraftigt i omfattning under de senaste decennierna, framför allt bland kvinnorna.

21.3.1 Vardaglig motion

I översiktstabellen i slutet av kapitlet kan vi visa motionsvanornas utveckling fram till och med början av 2000-talet.

I ULF ställs frågan: "Hur mycket motion får Du på Din fritid?". Med motion avses här all slags fysisk aktivitet på fritiden enligt intervjupersonernas egna definitioner. Det kan således avse allt från motionspromenader någon timme då och då, till hård fysisk träning två eller flera dagar i veckan. I översiktstabellen visas de som inte får någon motion över huvud taget samt de som regelbundet motionerar minst två gånger i veckan. I avsnittet om olika livsstilar i kapitel 12 "Äldres hälsoutveckling" beskrivs med hjälp av multivariat analys utvecklingen bland dem som motionerar "minst en gång varje vecka". Här nedan ges bara ett par korta kommentarer till översiktstabellen, i övrigt hänvisas till avsnitt 12.11.

Ingen motion på fritiden: Att helt avstå från motion har minskat ganska kraftigt, med cirka 4 procentenheter, sedan början av 80-talet, och gäller numera endast omkring en tiondel av befolkningen. I samtliga åldersgrupper mellan 20 och 74 år ligger andelen passiva ganska stabilt runt tioprocent-nivån. Detta på grund av att de yngre ligger kvar på ungefär samma nivå som vid början av 80-talet medan motionspassiviteten minskat kraftigt bland de äldre. Tydligast framträder detta bland de allra äldsta: ungefär 20 procent av 75-84-åringarna och närmare 40 procent av de över 85 år får ingen motion enligt detta sätt att mäta. Men nivåerna har minskat avsevärt sedan 80-talets början, med 17 resp.

24 procentenheter i respektive åldersgrupp.

I åldrarna upp till 75 år är männen passiva i något större utsträckning än kvinnorna, medan det omvända förhållandet gäller för de äldsta över 75 år – och då med större marginal till männens fördel.

När det gäller *motion minst två gånger i veckan* har det skett en kraftig ökning i samtliga åldersgrupper sedan 80-talet. Ökningen har varit betydligt större bland kvinnor, vilket inneburit att dessa har passerat männen ifråga om motionsaktiviteter.

Ända upp i 75-84-årsåldern motionerar var tredje pensionär minst två gånger i veckan, vilket är en fördubbling sedan 80-talets början. Exempelen kan mångfaldigas: en entydigt positiv utveckling visas för var och en av de befolkningsgrupper som redovisas i översiktstabellen. För en vidare analys, se avsnitt 12.11.

21.3.2 Övrig idrott

De idrotter som redovisas i tabell 21.2 ger ett tämligen entydigt mönster: minskande andelar utövare med stigande ålder, men en ganska tydlig tendens mot en viss utjämning under 90-talet.

Drygt 40 procent i befolkningen, 16-84 år, uppger sig *idrotta minst 20 gånger under ett år*. Utövandet är som högst bland ungdomarna - närmare 70 procent i åldern 16-24 år, idrottar minst 20 gånger/år. Andelarna minskar sedan successivt med ökande ålder till cirka 25 procent bland såväl manliga som kvinnliga yngre pensionärer. Bland de äldre pensionärerna, 75-84 år, sker en nedtrappning till 18 procent bland männen och till 11 procent bland kvinnorna. En viss utjämning mellan generationerna är dock på gång. Ökningen sedan början av 80-talet är betydligt större bland de äldre än bland yngre.

Tabell 21.2

Motionsvanor på fritiden. Nuläge 1998-99 (eller enbart 1999; se fotnoter) i procent. Trend i procentenheter där + anger ökning, - minskning och * att förändringen är signifikant på 95-procentsnivån. Se även översiktstabellen i slutet av kapitlet.

	Idrottat minst 20 ggr/år ¹		Motionsspår/ skid- spår mer än 5 ggr/år ²		Simhall mer än 5 ggr/år ²	
Män						
16-24 år	68,3	+3,1	30,1	+0,7	22,2	-5,2
25-34 år	55,1	+4,1	24,9	-2,6	16,5	-3,7
35-44 år	47,1	+3,7	23,3	0,0	23,9	+10,1 *
45-54 år	37,3	+2,7	21,4	+1,2	11,5	+2,4
55-64 år	31,4	+11,7 *	14,3	+4,8 *	6,6	+3,0
65-74 år	25,9	+8,9 *	9,1	+6,6 *	5,5	+1,1
75-84 år	17,8	..	4,6	..	3,6	..
Samtliga män	43,2	..	20,1	..	14,1	..
Kvinnor						
16-24 år	67,1	+5,5	22,2	-7,5 *	26,5	-13,3 *
25-34 år	53,0	+6,4	18,3	-4,9 *	25,0	-3,7
35-44 år	47,6	+10,5 *	19,1	+1,4	24,0	+8,7 *
45-54 år	40,9	+9,0 *	15,1	+2,4	13,4	-0,5
55-64 år	33,3	+11,9 *	10,0	+4,5 *	11,9	+2,6
65-74 år	26,6	+12,5 *	5,2	+3,1 *	9,6	+6,0 *
75-84 år	10,8	..	0,0	..	0,8	..
Samtliga kvinnor	42,0	..	13,8	..	16,9	..

1) Nuläge 1998-99, trend 1982-1999

2) Nuläge 1999, trend 1990-1999

Samma tendens finns också för dem som är ute i *motions- eller skidspår mer än fem gånger per år*. Andelarna minskar med stigande ålder både bland män och kvinnor, men det är de äldre som, sett över tiden, tycks öka dessa aktiviteter något, medan det snarast skett en avmattning bland de yngre, särskilt unga kvinnor. (Här kan vi dock enbart redovisa utvecklingen under 90-talet.).

Även *besök på simhall mer än 5 gånger per år* är kraftigt åldersrelaterat och minskar från cirka 20-25 procent i åldrarna upp till 44 år, till under 10 procent bland ålderspensionärerna. Dock visas även här en viss utjämning. Andelen besökare bland ålderspensionärerna förefaller öka något, medan motsatsen gäller för ungdomar, främst unga kvinnor.

21.4 Hobbyaktiviteter

I samband med ULF-undersökningarna 2002-2003 ställdes några frågor till personer över 55 år om man brukar syssla

med hobbies av olika slag, om man var tillfreds med sina möjligheter att utöva dessa, och i de fall man var missnöjd, skälen till detta. Resultaten redovisas i översiktstabell 2 i slutet av kapitlet.

Ungefär 64 procent av samtliga personer över 55 år, uppger att man ägnar sig åt en eller flera hobbies – något fler män än kvinnor. Andelen minskar med stigande ålder, och är som lägst, cirka 35 procent, bland de som är över 85 år. Tabellmaterialet i övrigt visar att hobbyverksamhet är något vanligare bland sammanboende än bland ensamstående och att klasskillnaderna är relativt stora: bland arbetare eller f.d. arbetare över 55 år ägnar sig 60 procent åt någon hobby, jämfört med 68 procent bland lägre tjänstemän och 78 procent bland tjänstemän på mellan- eller hög nivå.

Om man ser till utövandefrekvensen uppger ungefär hälften av alla över 55 år att man ägnar sig åt en hobby "dagligen" eller åtminstone "flera gånger i veckan".

Här är det ingen skillnad mellan äldre män och kvinnor. Även skillnaderna mellan ensamstående och sammanboende är små, medan klassmönstret kvarstår på samma sätt som när det gäller hobbyverksamhet över huvud taget.

De allra flesta bland de äldre är nöjda med sina möjligheter att utöva sina hobbies. Drygt 90 procent har svarat "mycket" eller "ganska nöjd" på frågan "Hur nöjd och tillfreds är du med dina möjligheter att ägna dig åt hobbyverksamhet, rekreation, friluftsliv och föreningsliv?".

Det finns något fler missnöjda bland de som är över 85 år, cirka 16 procent; jämfört med omkring 7 procent i åldrarna 55-74 år. Skillnaderna mellan olika grupper beroende på familjeförhållande eller klasstillhörighet är däremot relativt små.

De flesta bland dem som är missnöjda med sina möjligheter att utöva hobbyverksamhet uppger dålig hälsa som främsta orsak. Av samtliga i åldern 55+ anger cirka 60 procent hälsoskäl, fler kvinnor än män. Andelen ökar också, ganska naturligt, med stigande ålder – från 34 procent bland 55-64-åringar till 90 procent bland dem som är över 85 år.

Den näst vanligaste orsaken till missnöje är bristen på tid. 25 procent uppger att man har för lite tid för att ägna sig åt sina hobbyverksamheter i önskad omfattning. Här är köns- och ålderskillnaderna de omvända. Fler män än kvinnor är missnöjda och andelen sjunker successivt med stigande ålder från 50 procent av 55-64-åringarna till någon enstaka procent bland de som är över 85 år.

Det tredje skälet man kunde välja som missnöjesanledning var "dålig ekonomi" – ett alternativ som bara passade in på ett fåtal, cirka 4-5 procent av alla missnöjda över 55 år. Detta svar är något vanligare bland 55-74-åringarna än bland dem som är ännu äldre, och nämns så gott som uteslutande enbart av de som är ensamstående.

I samband med den intermittenta kartläggningen av fritidsaktiviteter i ULF finns ytterligare några indikatorer som kan hänföras till hobbyverksamhet och som redovisas i tabell 21.3. Det handlar här om studiecirklar, spela musikinstrument samt skriva dagbok, brev eller dikter. Dessa frågor ställdes senast 1998-99 och vi kan följa utvecklingen sedan början av 80-talet.

Studiecirklar: Ungefär var femte man och var fjärde kvinna har deltagit i någon studiecirkel under en ettårsperiod. Det är en relativt kraftig minskning sedan början av 80-talet, och det är bland ungdomar och yngre medelålders personer som raset skett (tabell 21.3). I åldrarna mellan 16 och upp emot 50-årsåldern år har minskningen legat på över 10 procentenheter, i vissa grupper i närheten av en halvering. Här ser vi en mycket kraftig generationsväxling – i åldrarna över 65 år har det istället snarare skett en ökning av studiedeltagandet.

Musikutövande: Det är ungdomar som svarar för de högsta andelarna när det gäller musicerandet, cirka 23 procent, vilket sedan minskar med stigande ålder.

Totalt är det 17 procent av männen och 13 procent av kvinnorna som då och då trakterar något musikinstrument – vilket för kvinnornas del innebär en viss minskning sedan början av 80-talet, medan männen spelar någorlunda intakt.

Den sista indikatorn i tabell 21.3 redovisar dem som *brukar skriva dagbok, brev eller dikter*. Här dominerar främst de yngre kvinnorna. Bland 16-24-åringarna skriver hela 74 procent dagböcker, brev eller poesi och i samtliga övriga åldersgrupper bland kvinnorna pendlar andelarna från strax under 40 till över 50 procent. Bland männen är andelarna lägre och varierar mellan 22 och 30 procent.

Tabell 21.3

Vissa hobbyaktiviteter som utförts minst någon gång under en 12-månadersperiod. Nuläge 1998-99. Trend 1982-99 i procentenheter där + anger ökning, - minskning och * att förändringen är signifikant på 95-procentsnivå.

	Studiecirklar		Spela musik-instrument		Skriva dagbok, brev, dikter	
Män						
16-24 år	18,6	-9,2	23,3	-2,8	27,2	-2,6
25-34 år	21,6	-12,1*	21,7	+0,8	22,6	-2,8*
35-44 år	22,1	-10,9*	16,5	+1,0	22,8	-1,1
45-54 år	22,5	-9,5*	14,9	0,0	22,4	-0,3
55-64 år	17,4	-5,5*	13,1	+1,5	23,7	+1,8
65-74 år	18,8	+5,2	14,3	+4,4	29,5	+11,4
75-84 år	14,0	+8,1	9,8	-1,1	25,7	+13,0
Samtliga män	20,0	-6,7*	16,9	+0,2	24,3	+1,0
Kvinnor						
16-24 år	20,3	-16,8*	22,7	-14,0*	73,9	+2,3
25-34 år	27,3	-15,2*	15,4	-4,9	50,9	+2,4
35-44 år	26,0	-21,7*	14,6	-3,7	43,8	+1,8
45-54 år	28,3	-8,6*	11,8	-3,3	42,3	+5,0*
55-64 år	27,8	+1,0	10,9	-0,4	45,7	+6,7
65-74 år	26,1	+6,8	7,1	-2,8	42,7	+2,4
75-84 år	18,4	+7,7*	8,2	-1,3	37,2	+8,8
Samtliga kvinnor	25,4	-8,3*	13,3	-4,9*	48,1	+3,0

Kvinnorna uppvisar en viss ökning av dessa aktiviteter i samtliga åldersgrupper sedan början av 80-talet, medan det bland männen skett en tydlig förskjutning uppåt i åldrarna. Upp till cirka 50-årsåldern har skrivandet bland männen snarast minskat något under perioden, medan det tycks ha tagit ordentlig fart i pensionärsåldrarna 65-84 år – här antyds ökning med över 10 procentenheter. Dock ligger männen fortfarande markant under motsvarande kvinnliga aktiviteter.

21.6 Kulturella aktiviteter

En avgränsning av vad som skall bedömas som kulturella aktiviteter är naturligtvis grannläga. En, av flera definitioner, beskriver befolkningens kulturaktiviteter på fritiden utifrån *utövande och upplevelser av teater, musik, litteratur, konst och hembygdsaktiviteter*.

Bedömningen av vilka fritidsaktiviteter som skall ses som kulturella och vilka som mera utgör olika typer av nöjes- eller hobbyaktiviteter kan i hög grad

diskuteras men vi lutar oss här mot ovanstående definition.

I ULF-undersökningarna kartläggs med jämna mellanrum en lång rad aktiviteter som sorteras in under detta begrepp. Se vidare i den sedan tidigare hänvisade rapporten "Fritid 1976-2002".

I vårt urval i föreliggande rapport beskrivs följande aktiviteter:

- Teaterbesök
- Konsertbesök
- Bokläsning
- Besök på bibliotek
- Bio

"Nuläget" avser i tabell 21.4 genomgående 1998-99 och utvecklingen beskriver tiden sedan 1982. Beträffande bokläsning finns en redovisning fram t.o.m. 2004 i översiktstabellen i slutet av kapitlet.

21.6.1 Teater- och konsertbesök

Såväl teaterbesök som att gå på konserter har ökat kraftigt sedan början av 80-talet fram till slutet av 90-talet.

Ungefär 40 procent av befolkningen har varit på någon *teaterföreställning* under en ettårsperiod vid slutet av 90-talet – en ökning med närmare 10 procentenheter sedan början av 80-talet. Kvinnor går betydligt oftare på teater än män, framför allt fram till pensionsåldrarna. De högsta andelarna finns bland kvinnor i övre medelåldrarna, då över hälften har besökt någon teaterföreställning. Bland yngre pensionärer utjämnas könsskillnaderna och ungefär 40 procent av såväl män som kvinnor är årliga besökare. Därefter minskar andelarna, men ännu uppe i 75-84-årsåldrarna bevisar drygt var femte åldring årligen en teaterföreställning.

Totalt sett kan vi se en viss ökning av teaterbesöken bland ungdomar sedan början av 80-talet. För en betydligt kraftigare ökning svarar dock män och kvinnor i de övre medelåldrarna och i pensionsåldrarna (upp emot 20 procentenheter). Enligt detta perspektiv kommer vi att få allt större ålderskillnader när det gäller teaterbesöken.

Konsertbesöken liknar på det hela taget teateraktiviteterna. Cirka 45 procent bland både män och kvinnor har varit på någon konsert under en ettårsperiod – en ökning med omkring 15 procentenheter sedan början av 1980-talet. De yngsta, 16-24-åringarna, är de flitigaste konsertbesökarna, cirka 60 procent – en andel som sedan minskar med stigande ålder. Men en utjämning är på gång: de äldre ökar sina besök i större utsträckning än de yngsta.

21.6.2 Bokläsning och bibliotek

I översiktstabell 1 i slutet av kapitlet (kolumn 3) visas att närmare 40 procent av befolkningen 20-84 år uppger att man *läser böcker i stort sett varje vecka*. Detta innebär ungefär 2 550 000 personer i

dessa åldrar. De allra flesta av dessa, totalt 31 procent av befolkningen, läser *skönlitteratur* (romaner, deckare, noveller, och dylikt) – se kolumn 4 i tabellen. Dessa siffror är ett genomsnitt för perioden 2002-2004.

Utvecklingen sedan början av 80-talet antyder totalt sett en viss minskning av bokläsandet, men med tydligt ökande könsskillnader – kvinnorna drar ytterligare ifrån männen. Vid 2000-talets början läste nästan hälften av kvinnorna böcker varje vecka (en ökning med tre procentenheter; ej signifikant) medan andelen bland männen låg på 30-procents-nivån – en kraftig minskning med 6 procentenheter sedan början av 80-talet. När det gäller läsning av skönlitteratur är andelen nästan dubbelt så hög bland kvinnor som bland män, cirka 40 jämfört med cirka 20 procent.

Det är numera ganska små skillnader mellan olika generationer – samtliga åldersgrupper mellan 20 och 84 år ligger inom intervallet 36 till 41 procent när det gäller bokläsning varje vecka. Men detta är en konsekvens av kraftiga åldersförskjutningar de senaste decennierna. Medan såväl yngre män som kvinnor (20-44 år) har minskat bokläsandet med upp emot 8 procentenheter har det skett en markant ökning bland kvinnor i de äldre medelåldrarna och bland kvinnliga pensionärer, 65-84 år. I åldrarna mellan 55 och 74 år är det 13-14 procentenheter fler kvinnor som numera läser böcker varje vecka. Männen, däremot, redovisar ett minskat läsintresse i samtliga åldrar.

Det är först när vi ser till de allra äldsta, över 85 år, som könsskillnaderna har raderats ut. I dessa åldrar är det fortfarande så många som cirka 30 procent som läser böcker varje vecka. Ungefär var fjärde uppger att det är olika former av skönlitteratur de läser.

Tabell 21.4

Kulturvanor. Besöksaktiviteter minst någon gång under en 12-månadersperiod. Nuläge 1998-99. Trend 1982-99 i procentenheter där + anger ökning, - minskning och * att förändringen är signifikant på 95-procentsnivån.

	Teater	Konsert	Bibliotek	Bio	Gudstjänst
Män					
16-24 år	34,0 +9,5	60,2 +5,4	70,7 +10,1	90,6 -3,1	26,1 +1,4
25-34 år	32,6 +3,9	54,8 +19,4*	56,4 +6,8*	79,4 +6,2*	25,8 -2,2
35-44 år	31,7 -0,2	47,4 +21,4*	57,8 +5,7	65,6 +9,7	29,7 -5,2
45-54 år	38,6 +2,0	41,9 +17,2*	50,9 +7,5*	51,4 +15,4*	33,0 -12,8*
55-64 år	47,9 +19,8*	40,8 +19,8*	45,9 +11,5*	38,8 +22,3*	34,5 -7,4
65-74 år	39,6 +21,9*	34,2 +15,7*	46,2 +14,0*	22,6 +13,1*	42,0 -0,5
75-84 år	21,3 +15,2*	23,9 +11,2*	36,3 +9,7	9,2 +5,3	36,7 -6,6
Samtliga män	35,9 +8,8*	45,5 +15,6*	53,6 +8,1*	56,7 +8,3*	31,5 -4,4*
Kvinnor					
16-24 år	45,3 +2,2	60,8 +8,0	83,2 +11,2*	93,0 +1,9	34,8 -3,9
25-34 år	43,6 +11,1*	48,0 +17,7*	73,2 +9,0	80,2 +17,9*	39,3 +4,5
35-44 år	44,3 +1,3	45,8 +12,9*	72,0 +7,2	68,9 +15,3*	37,3 -15,9*
45-54 år	50,0 +8,8*	48,3 +15,3*	64,1 +15,8*	59,9 +23,8*	40,6 -10,3*
55-64 år	56,5 +20,2*	47,9 +19,2*	55,8 +14,9*	43,5 +23,3*	48,1 -3,5
65-74 år	40,5 +18,0*	37,4 +15,1*	48,2 +19,4*	24,1 +15,3*	51,2 -7,8
75-84 år	23,8 +12,7*	26,5 +10,4*	38,5 +20,2	11,8 +5,6*	50,5 -8,3*
Samtliga kvinnor	44,6 +10,1*	46,0 +14,0*	64,0 +12,7*	58,2 +14,6*	42,3 -6,1*

Det övriga tabellmaterialet när det gäller bokläsning visar ganska små skillnader mellan sammanboende och ensamstående – däremot är klasskillnaderna stora. Bland arbetare och f.d. arbetare i åldrarna 55-84 år är det 28 procent som uppger sig läsa böcker varje vecka. Bland lägre tjänstemän i dessa åldrar ökar andelen till 44 procent och bland tjänstemän på mellan- eller hög nivå till 58 procent. Allra lägst verkar dock läsintresset vara bland de äldre jordbrukarna med knappt 20 procent.

Till skillnad från bokläsandet har *biblioteksbesöken* ökat markant i alla åldersgrupper, med 13 procentenheter för kvinnorna och 8 för männen. De högsta andelarna fanns vid 90-talets slut bland de yngsta kvinnorna, 16-24 år, (83 procent) och de yngsta männen (71 procent), men det är bland kvinnorna mellan 45 och 84 år och bland 65-74-åriga män som ökningen varit kraftigast. Bland kvinnliga pensionärer har ökningen varit hela 20 procentenheter till närmare 50 procent årliga besökare bland 65-74-åringar och

till 40 procent bland de mellan 75 och 84 år.

En förklaring till de ökade biblioteksbesöken kan vara att de numera erbjuder mer service i form av datorer, CD-skivor, filmer, författarbesök etc.

21.6.3 Biobesök

Att gå på bio är traditionellt en ungdomsföreteelse – över 90 procent bland både unga pojkar och flickor (16-24 år) har varit på bio senaste året. Därefter minskar andelen årliga biobesökare kraftigt och successivt till drygt 20 procent bland yngre pensionärer, 65-74 år, och till cirka 10 procent bland 75-84-åringarna. I flertalet åldersklasser är könsskillnaderna små. Ett undantag utgör kvinnor i övre medelåldern, 45-64 år, som oftare än jämnåriga män besökt någon biograf under året.

Bland ungdomarna tycks mättnadspunkten vara nådd när det gäller biobesök. Utvecklingen har legat i stort sett stilla sedan början av 80-talet. I övriga åldersgrupper sker det genomgående kraftiga expansioner (främst i de övre

medelåldrarna), men man befinner sig här alltså på betydligt lägre nivåer.

21.7 Gudstjänstbesök

Även om vi inte kan redovisa helt färska siffror när det gäller gudstjänstbesök, kan vi förmedla en intressant utveckling från 80-talets början fram till slutet av 90-talet – en utveckling som knappast förändrats radikalt fram till våra dagar. I den sista kolumnen i tabell 21.4 redovisas de som gjort minst ett gudstjänstbesök "senaste året" inom olika köns- och åldersgrupper, medan vi därefter i diagramform och med hjälp av multivariat tvärsnittsanalys beskriver utvecklingen bland de mera frekventa kyrkobesökarna – minst fem gudstjänster under ett år.

I ULF-undersökningarna visas en tillbakagång av gudstjänstbesöken med cirka fem procentenheter, och de låg vid senare delen av 90-talet på omkring 37 procent (minst ett besök under året). Gudstjänstbesöken ökar med stigande ålder, och är i varje åldersgrupp högre bland kvinnorna än bland männen. Det är dock bland medelålders och äldre som minskningen under perioden varit störst. Detta, att det är de äldre som minskar sitt gudstjänstdeltagande, kan delvis ha sin förklaring i att den tidigare äldre generationen med en fastare förankring i religiösa traditioner nu alltmer börjar ersättas av en mer sekulariserad generation.

Multivariata tvärsnittsanalyser

I diagramserien 21.2.a-d visas andelen personer som ofta (minst fem gånger om året) deltagit i gudstjänster och jämförelser görs mellan olika åldersgrupper (i femårsklasser) och mellan tre tidpunkter: början av 80-talet (1982/83), slutet av 80-talet (1988/91) respektive under senare delen av 90-talet (1996/98). Dessa beräkningar sker med hjälp av multivariat analys (logitanalys; se teknisk kommentar i kapitel 1) och med kontroll för kön, klass, familjesituation och regionsstruktur.

I diagram 21.2.a kan vi se ett flertal tendenser: I åldrarna efter 35-årsåldern har gudstjänstbesöken minskat kraftigt sedan början av 80-talet. Den kraftigaste minskningen ägde rum under 80-talet. Därefter har minskningen fortsatt, men för flertalet åldersgrupper i en något lugnare takt. Inom varje tidsperiod har gudstjänstbesökandet ökat med stigande ålder ungefär efter 35-års-åldern. Detta var tydligare vid 80-talets början och slut än på 90-talet då ålderskurvan är betydligt hackigare.

Vid de båda perioderna under 80-talet minskar deltagandet markant i den allra äldsta åldersklassen, 80–84 år, medan någon sådan tendens inte märks vid senare delen av 90-talet. Bland ungdomarna mellan 20 och 35 år har det dock inte skett några förändringar sedan början av 80-talet. Man behåller i stort sett sina andelar ungefär kring 6–7-procentnivån.

Kvinnor besöker oftare gudstjänster än män. I åldrarna 20–35 år är skillnaderna ganska små, därefter ökar klyftan med stigande ålder (diagram 21.2.b).

Tjänstemän på hög- eller mellannivå är betydligt flitigare gudstjänstbesökare än arbetare. Skillnaderna mellan dessa båda grupper ökar påtagligt efter pensionsåldern (diagram 21.2.c).

Skillnaderna mellan ensamstående och samboende är ganska små och oregelbundna, åtminstone fram till 70-årsåldern. Härfter är andelen större bland de ensamstående (gäller främst vid slutet av 80-talet resp. 90-talet). Det är kanske så att när partnern dör och man blir lämnad ensam ökar benägenheten att söka sig till en gudstjänstlokal (diagram 21.2.d).

Diagram 21.2.a
Personer som deltagit i minst fem gudstjänstbesök under senaste året efter period och ålder. Kontroll för kön, klass, familjesituation och region.

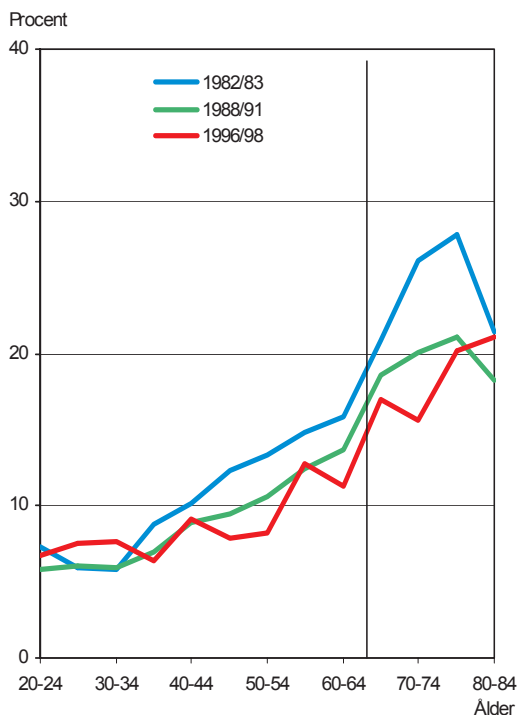

Diagram 21.2.c
Personer som deltagit i minst fem gudstjänstbesök under senaste året efter period, ålder och klass. Kontroll för kön, familjesituation och region.

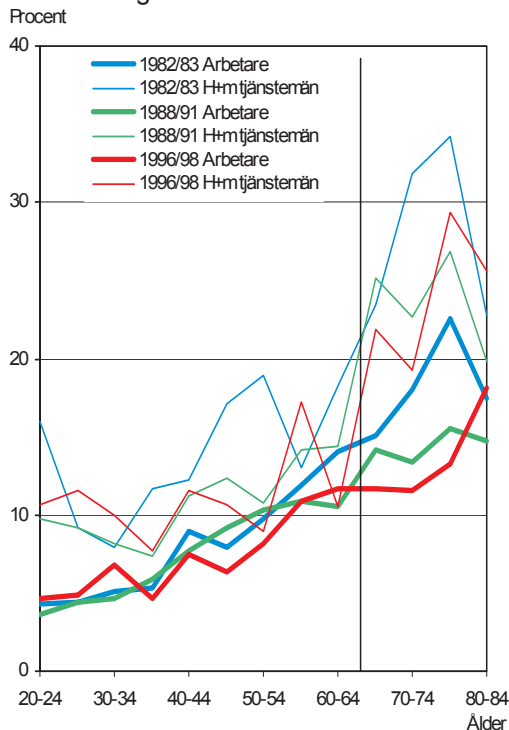

Diagram 21.2.b
Personer som deltagit i minst fem gudstjänstbesök under senaste året efter period, ålder och kön. Kontroll för klass, familjesituation och region.

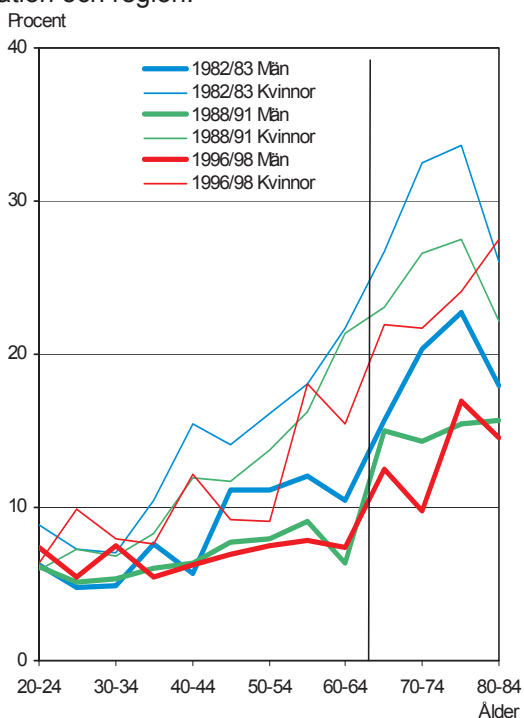
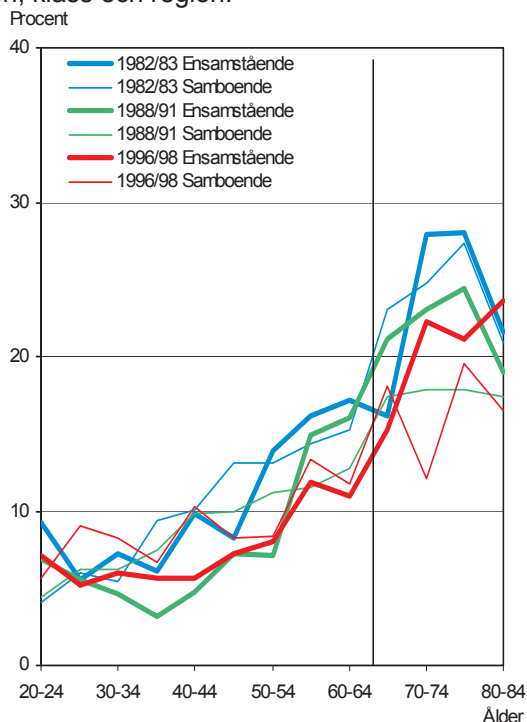

Diagram 21.2.d
Personer som deltagit i minst fem gudstjänstbesök under senaste året efter period, ålder och familjesituation. Kontroll för kön, klass och region.

21.8 Restaurang- och kafébesök

Att gå på restaurang, pub eller kafé har blivit synnerligen populärt sedan början av 1980-talet. Cirka 46 procent inom hela den vuxna befolkningen besöker numera sådana etablissemang minst fem gånger under ett år, mer än en fördubbling sedan början av 80-talet. Och procentuellt sett har ökningen från 80-talets början varit betydligt högre bland de äldre. En intressant utveckling – låt oss följa den med hjälp av multivariat analys i diagramserien 21.3.a-d.

Multivariata tvärsnittsanalyser

Tekniken är densamma som i motsvarande analyser tidigare i detta kapitel och i övriga delar av rapporten: vi visar andelen personer som minst fem gånger om året besökt någon restauranglokal "för nöjes skull" och gör jämförelser mellan olika åldersgrupper (i femårsklasser) och mellan tre tidpunkter: början av 80-talet (1982/83), slutet av 80-talet (1988/91) respektive senare delen av 90-talet (1996/98). Dessa beräkningar sker med hjälp av multivariat analys (logit-analys; se teknisk kommentar i kapitel 1) och med kontroll för kön, klass, familjesituation och regionstruktur.

I diagram 21.3.a visas det vi konstaterade ovan: att restaurangbesöken ökat kraftigt inom samtliga åldersgrupper sedan början av 80-talet. Denna ökning har skett successivt, men har för flertalet åldersgrupper varit accelererande under 90-talet och speciellt påtaglig i åldrarna mellan 45 och 70 år.

Kvinnor och män går ut på restaurang i ungefär samma omfattning. Unga män dominerar dock något fram till 40-årsåldern vid samtliga tre mätillfällen. Härefter utjämnas skillnaderna och kvinnorna besöker restauranger i väl så stor utsträckning som männen. Efter pensionsåldrarna är könsskillnaderna mycket små. Den ökning av uteätandet som skett under 90-talet är lika stor bland män som bland kvinnor (diagram 21.3.b).

Diagram 21.3.a
Personer som varit på restaurang minst fem gånger senaste året efter period och ålder. Kontroll för kön, klass, familjesituation och region.

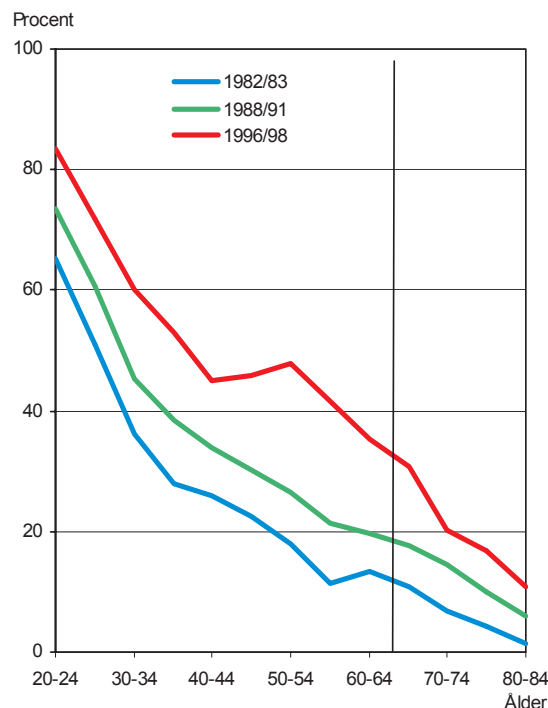

Diagram 21.3.b
Personer som varit på restaurang minst fem gånger senaste året efter period, ålder och kön. Kontroll för klass, familjesituation och region.

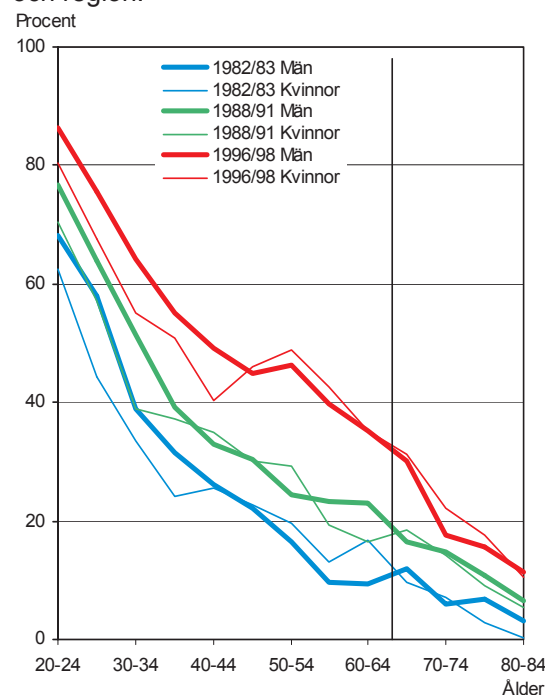

Diagram 21.3.c
Personer som varit på restaurang minst fem gånger senaste året efter period, ålder och klass. Kontroll för kön, familjesituation och region.

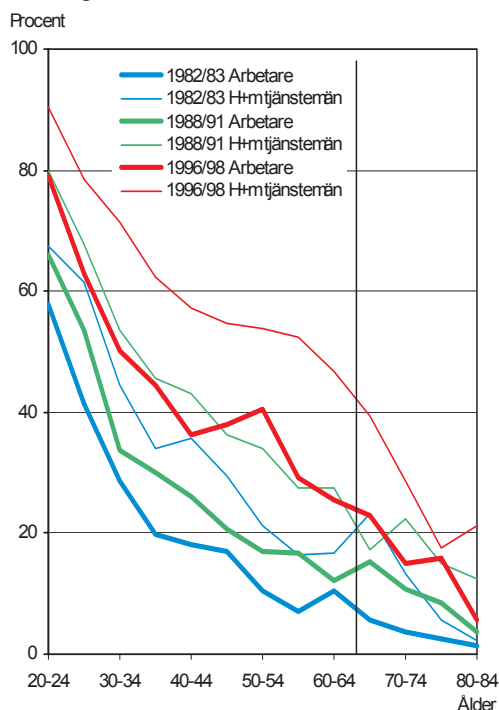
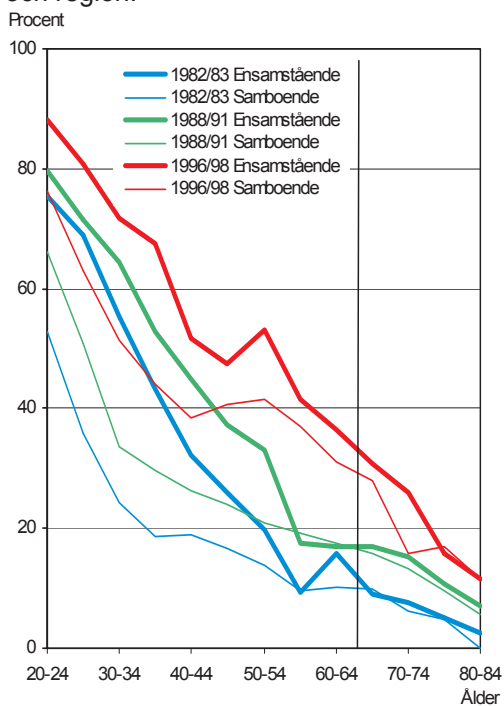

Diagram 21.3.d
Personer som varit på restaurang minst fem gånger senaste året efter period, ålder och familjesituation. Kontroll för kön, klass och region.

Tjänstemän på hög- eller mellannivå går på restaurang betydligt oftare än arbetare – det gäller inom varje femårsgrupp, och för var och en av perioderna under 80- och 90-talet. De allra största skillnaderna förekommer vid det senaste mätillfället 1996/98. Den tidigare noterade uppgången i 45–55-årsåldern vid mitten av 90-talet förklaras dock framför allt av en uppgång bland arbetarna. Efter pensionsåldern blir skillnaderna mellan tjänstemän på hög- och mellannivå respektive arbetare allt mindre (diagram 21.3.c). Ensamstående är oftare ute på restaurang än samboende. Skillnaderna är tydliga, för var och en av tidsperioderna, fram till cirka 60-årsåldern. Härfter fördelar sig restaurangbesöken ganska jämnt mellan ensamstående och samboende (diagram 21.3.d).

21.9 Data och Internet i hemmet

Få företeelser har genomgått en sådan revolutionerande utveckling som datoriseringen. Från att i begynnelsen ha varit ett dyrt, otympligt och relativt lågpresterande redskap för myndigheter och större företag, har datorn under de senaste decennierna kommit att bli allt billigare, kraftfullare och mindre skrymmande. Framväxten av persondatorer har påverkat snart sagt alla människors liv. Datorn har också i raskt växande takt kommit att bli ett vanligt redskap i hemmen, för spel och underhållning visserligen, men under senare år genom utbredningen av Internet även för inhämtning av information, elektronisk handel och bank- och affärstransaktioner.

Frågan om tillgång till dator i hemmet har funnits i ULF sedan 1994, medan frågan om tillgång till Internet kom med först 1998. I de båda sista kolumnerna i översiktstabell 1 i slutet av kapitlet visas den mycket snabba utvecklingen. "Nuläget" avser här ett medelvärde för åren 2002-2004 och döljer därigenom i viss mån den fortsatt snabba utvecklingen under dessa år.

Ungefär 73 procent i åldrarna 20-84 år uppger att man har tillgång till dator i hemmet, medan 65 procent även har tillgång till Internet. Detta är ökningarna med 58 resp. 35 procentenheter sedan 1994 resp. 1998, då dessa frågor ställdes för första gången.

Skillnaderna mellan könen är med detta sätt att mäta ganska måttliga – 76 procent av männen jämfört med 71 procent av kvinnorna har tillgång till dator, och ungefär samma olikhet finns beträffande Internet. Detta säger ju dock inte något om själva användandet av datorn. En sammanboende kvinna som intervjuas i ULF uppger givetvis hushållets resurser, även om det kanske är mannen som använder datorn mest. Från rapporten "Fritid 1976-2002" (rapport 103 i serien Levnadsförhållanden, SCB) kan vi hämta uppgiften att 57 procent av männen och 43 procent av kvinnorna använder hemdatorn varje vecka. Motsvarande andelar beträffande Internetanvändning varje vecka är 51 procent bland männen och 36 bland kvinnorna.

Såväl dator som Internet används mest av ungdomar och i de yngre medelåldrarna: över 80 procent i åldersgrupperna 20-54 år har tillgång till dator i hemmet. Härfter sjunker andelarna ganska raskt upp i pensionsåldrarna, till 44 procent bland yngre pensionärer, 65-74 år, och till 17 procent bland 75-84-åringar. Bland de allra äldsta har cirka 7 procent dator i hemmet. I samtliga åldersgrupper har utvecklingen dock varit synnerligen kraftig under den relativt korta tidsperioden 1994-2004 (mer än plus 60 procentenheter i åldrarna upp till 65 år). Bland ålderspensionärerna fanns det knappt några som hade datorer vid mitten av 90-talet, så hela utvecklingen bland dessa har ägt rum sedan dess.

Sammanfattningsvis är de skillnader mellan yngre och äldre generationer som visas i översiktstabellen sannolikt mer en konsekvens av ett intresse som gror underifrån i åldrarna, än beroende på ekonomiska begränsningar. Användningen av dator / Internet kommer framöver

antagligen att spegla olikheter i intressen och livsstil snarare än ekonomiska klasskillnader.¹

21.10 Sammanfattning

I detta kapitel redovisas en mix av olika slags fritidsaktiviteter. Syftet är att beskriva hur fritiden gestaltar sig för ett antal befolkningsgrupper, genom att belysa skillnader när det gäller utövningsfrekvens av några utvalda fritidsaktiviteter och med fokus på generationskillnader. Vi vill också beskriva hur dessa aktiviteter har förändrats över tiden:

Friluftsliv och utomhusvistelse: På frågan "Ungefär hur ofta brukar du lämna din bostad och vara utomhus, gå och handla, promenera eller besöka någon bekant?", berättar ungefär 75 procent av alla över 55 år att man vistas utomhus dagligen, närmare 80 procent av männen och 70 procent av kvinnorna. Andelen minskar med stigande ålder till cirka 37 procent bland dem som är över 85 år.

Dessvärre är det cirka 8 procent som uppger att man kommer ut högst några gånger i månaden eller ännu mera sällan – närmare 10 procent bland kvinnorna över 55 år, jämfört med cirka 6 procent bland männen. Det är framförallt de äldsta kvinnorna, de över 85 år, som oftast är hänvisade till sin bostad. Hela 43 procent av dessa uppger att man kommer ut högst några gånger i månaden, jämfört med 25 procent bland de jämnaåriga männen. Bland både män och kvinnor är andelarna högre bland ensamstående än sammanboende. Det är här så gott som uteslutande de som har några allvarigare hälsoproblem som är bundna till bostaden, och främst då de som uppger att man får någon form av äldreomsorg.

¹ För en utförlig beskrivning av dator-/Internetanvändningen i hemmen, hänvisas till rapporten "Fritid 1976-2002", rapport nr 103 i serien Levnadsförhållanden, SCB, 2004. Här finns också en beskrivning av för vilka ändamål olika grupper använder sina datorer.

När det gäller aktiviteter som *trädgårdsarbete*, *ströva i skog och mark* samt *"nöjespromenera"*, kan vi se några tydliga tendenser: Ungdomarna har de lägsta andelarna utövare, andelar som snabbt ökar i medelåldrarna, framför allt bland kvinnorna, för att så åter avta något i de högre åldrarna, upp emot 75-84 år. För trädgårdsarbete och strövtåg i skog och mark är de äldre männen aktivare än jämnåriga kvinnor, kanske en följd av kvinnornas förhållandevis sämre rörelseförmåga i högre åldrar. Det mest karakteristiska för dessa aktiviteter är dock de kraftigt *ökande* generationsskillnaderna: medan ungdomarnas aktivitetsnivå sjunker stadigt, ökar de tvärt emot kraftigt bland de äldre, inte minst bland de allra äldsta, 75-84 år.

Idrott och motion: Motionsutövandet har vuxit mycket kraftigt i omfattning under de senaste decennierna, framför allt bland kvinnorna. Det är numera bara ungefär en tiondel av befolkningen som *helt avstår från motion*. Detta på grund av att de yngre ligger kvar på ungefär samma nivå som vid början av 80-talet medan motionspassiviteten minskat kraftigt bland de äldre. Detta blir mest tydligt bland de allra äldsta: ungefär 20 procent av 75-84-åringarna och närmare 40 procent av de över 85 år får ingen motion enligt detta sätt att mäta – vilket dock är kraftigt minskade nivåer med 17 resp. 24 procentenheter sedan 80-talets början.

När det gäller *motion minst två gånger i veckan* har det skett en kraftig ökning i samtliga åldersgrupper sedan 80-talet. Ökningen har varit betydligt större bland kvinnor, vilket inneburit att dessa har passerat männen ifråga om motionsaktiviteter. Ända upp i 75-84-årsåldern motionerar var tredje pensionär minst två gånger i veckan, vilket är en fördubbling sedan 80-talets början.

Hobbyaktiviteter: Nästan två tredjedelar av samtliga personer över 55 år, uppger att man ägnar sig åt en eller flera hobbies – något fler män än kvinnor. Andelen minskar med stigande ålder,

och är som lägst, cirka 35 procent, bland dem som är över 85 år. De allra flesta ägnar sig åt hobbyverksamhet *"dagligen"* eller *"flera gånger i veckan"* och de är också nöjda med sina möjligheter att utöva denna.

Drygt 90 procent har svarat *"mycket"* eller *"ganska nöjd"* på frågan *"Hur nöjd och tillfreds är du med dina möjligheter att ägna dig åt hobbyverksamhet, rekreation, friluftsliv och föreningsliv?"*. Bland de övriga är det vanligaste skälet till missnöje *bristande hälsa*, vilket uppges av 60 procent – fler kvinnor än män, och *helt naturligt, ökande med stigande ålder*. Det näst vanligaste skälet till missnöje är *bristande tid*, 25 procent, men här är köns- och ålderskillnaderna de omvända: fler män än kvinnor och successivt sjunkande andelar med stigande ålder. Däremot är det få, cirka 4-5 procent, som nämner *"dålig ekonomi"* som orsak till *bristande hobbyaktivitet*.

I detta avsnitt i kapitlet redovisas också aktiviteter som *studiecirklar*, *musikutövande* och *att skriva dagbok, brev eller dikter*. Här några ord om *studiecirklar*: Ungefär var femte man och var fjärde kvinna har deltagit i någon studiecirkel under en ettårsperiod. Det är en relativt kraftig minskning sedan början av 80-talet. Och det är bland ungdomar och yngre medelålders personer som raset skett. I åldrarna mellan 16 och upp emot 50-årsåldern har minskningen legat på över 10 procentenheter, i vissa grupper i närheten av en halvering. Här ser vi en mycket kraftig generationsväxling – i åldrarna över 65 år har det istället snarare skett en ökad grad av studiedeltagande.

Kulturella aktiviteter: Här har vi tagit med sådant som teater- och konsertbesök, besök på bibliotek, bokläsning och bio.

Den vanligaste *teaterbesökaren* är en kvinna i övre medelåldern, då över hälften av dessa besökt någon teaterföreställning under året. Bland yngre pensionärer utjämnas könsskillnaderna och

ungefär 40 procent av både män och kvinnor gör årliga besök. Därefter minskar andelarna, men ännu uppe i 75-84-årsåldrarna bevisar drygt var femte åldring årligen en teaterföreställning. Totalt sett kan vi, sedan början av 80-talet, se en viss ökning av teaterbesöken i alla åldrar. För den kraftigaste ökningen svarar män och kvinnor i de övre medelåldrarna och i pensionsåldrarna (upp emot 20 procentenheter). Enligt detta perspektiv kommer vi att få alltmer ökande ålderskillnader när det gäller teaterbesöken framöver.

Närmare 40 procent av befolkningen, 20-84 år, uppger att man *läser böcker i stort sett varje vecka*. De allra flesta av dessa läser *skönlitteratur* (romaner, deckare, noveller o.d.). Här är dock andelen nästan dubbelt så hög bland kvinnor som bland män, cirka 40 jämfört med cirka 20 procent. Det är numera däremot ganska små skillnader mellan generationerna. Detta är en konsekvens av kraftiga åldersförskjutningar de senaste decennierna. Medan såväl yngre män som kvinnor (20-44 år) har minskat bokläsandet, har det skett en markant ökning bland kvinnor i de övre medelåldrarna och bland kvinnliga pensionärer. I åldrarna mellan 55 och 74 år är det 13-14 procentenheter fler kvinnor som numera läser böcker varje vecka. Männen, däremot, redovisar ett minskat läsningsintresse i samtliga åldrar. Det är först när vi ser till de allra äldsta, över 85 år, som könsskillnaderna har raderats ut. I dessa åldrar är det fortfarande så många som cirka 30 procent som läser böcker varje vecka.

Till skillnad från bokläsandet har *biblioteksbesöken* ökat markant i alla åldrar. Bland kvinnliga pensionärer har ökningen sedan början av 80-talet, varit hela 20 procentenheter till närmare 50 procent årliga besökare bland 65-74-åringar och till 40 procent bland dem mellan 75 och 84 år.

Gudstjänstbesök: I ULF-undersökningarna visas en stadig tillbakagång av gudstjänstbesöken med cirka fem procentenheter, och de ligger vid senare

delen av 90-talet på omkring 37 procent (minst ett besök under året). Gudstjänstbesök ökar med stigande ålder, och är i varje åldersgrupp högre bland kvinnor än bland män. Det är dock bland medelålders och äldre (främst kvinnor) som minskningen under perioden varit störst.

Restaurang- och kafébesök: Att gå på restaurang, pub eller kafé har blivit synnerligen populärt sedan början av 1980-talet. Nästan hälften av den vuxna befolkningen besöker numera sådana lokaler minst fem gånger under ett år, vilket innebär mer än en fördubbling sedan början av 80-talet. Denna ökning har skett successivt, men har för flertalet åldersgrupper varit accelererande under 90-talet och speciellt påtaglig i åldrarna mellan 45 och 70 år.

Data och Internet i hemmet har genomgått en oerhört snabb utveckling under den korta tid frågor om detta ingått i ULF-undersökningarna och våra siffror (genomsnitt för åren 2002-04) är säkerligen redan ganska föråldrade. Vi ser dock att såväl dator som Internet används mest av ungdomar och i de yngre medelåldrarna: över 80 procent i åldersgrupperna 20-54 år har tillgång till dator i hemmet. Här efter sjunker andelarna ganska raskt upp i pensionsåldrarna, till 44 procent bland yngre pensionärer, 65-74 år, och till 17 procent bland 75-84-åringar. Bland de allra äldsta, över 85 år, har cirka 7 procent dator i hemmet. I samtliga åldersgrupper har utvecklingen varit synnerligen kraftig under den relativt korta tidsperioden 1994-2004 (mer än plus 60 procentenheter i åldrarna upp till 65 år). Bland ålderspensionärerna fanns det knappt några som hade datorer vid mitten av 90-talet, så hela utvecklingen bland dessa har ägt rum sedan dess. Vi kan här alltså skönja ett tilltagande intresse som groor underifrån i åldrarna och användningen av dator/Internet i framtiden kommer sannolikt att spegla olikheter i intressen och livsstil, snarare än ekonomiska klasskillnader.

INFORMATION TILL TABELLERNÄ PÅ FÖLJANDE SIDOR

1) Ingen motion på fritiden

Definition: Har på frågan "Jag skulle nu vilja veta hur mycket motion du får på din fritid" svarat med alternativet "Får praktiskt taget ingen motion alls".

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2004.

Trend: Följande år ingår: 1980-2004.

2) Motion minst 2 gånger i veckan

Definition: Har på frågan "Jag skulle nu vilja veta hur mycket motion du får på din fritid" svarat med alternativet "Motionerar regelbundet ungefär två gånger i veckan" eller "Motionerar regelbundet ganska kraftigt minst två gånger i veckan".

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2004.

Trend: Följande år ingår: 1980-2004.

3) Läser böcker varje vecka

Definition: Har på frågan "Har du under de senaste 12 månaderna på din fritid läst böcker?" svarat "Ja, i stort sett varje vecka".

"Nulägesbeskrivning": År 2003-2004.

Trend: Följande år ingår: 1982-83, 1990-91, 1996-99, 2003-04. Då åldersklassen 85+ ingår finns ingen trend att redovisa.

4) Därav: läser skönlitteratur varje vecka

Definition: De som svarat "ja" på frågan enligt not 3, har fått frågan "Hur ofta är det skönlitteratur (romaner, deckare, noveller och dylikt)?". Här redovisas de som svarat "i stort sett varje vecka".

"Nulägesbeskrivning": År 2003-2004. Någon trend kan inte redovisas.

5) Har tillgång till dator i hemmet

Definition: Har svarat "ja" på frågan "Har du i bostaden tillgång till dator (PC, Mac)?".

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2004.

6) Har tillgång till Internet i hemmet

Definition: Har svarat "ja" på frågan "Har du tillgång till Internet på datorn i hemmet?".

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2004.

7) Går ut högst några gånger i månaden

Definition: Har på frågan "Ungefär hur ofta brukar du lämna din bostad och vara utomhus, gå och handla, promenera eller besöka någon bekant?" svarat "några gånger i månaden" eller "mera sällan".

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2003. Någon trend kan inte redovisas.

8) Har en eller flera hobbies

Definition: Har på frågan "Har du någon speciell hobby eller fritidsaktivitet som du regelbundet brukar syssla med (t.ex. gå på teater, sportevenemang, kurser)?" svarat "ja, en" eller "ja, flera".

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2003. Någon trend kan inte redovisas.

9) Utövar hobby dagligen eller flera gånger i veckan

Definition: De som har någon hobby enligt not 8) får frågan "Ungefär hur ofta brukar du syssla med någon av dessa aktiviteter?". Här redovisas de som svarat "dagligen" eller "flera gånger i veckan".

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2003. Någon trend kan inte redovisas.

10) Missnöjd med möjligheterna till hobbies

Definition: De som har någon hobby enligt not 8) får frågan "Hur nöjd och tillfreds är du med dina möjligheter att ägna dig åt hobbyverksamhet, rekreation, friluftsliv och föreningsliv?". Här redovisas de som svarat "ganska missnöjd" eller "mycket missnöjd". Dessa får också frågan "Vilket är främsta skälet till att du inte är nöjd?", där man kan svara med ett eller flera av alternativen: "dålig hälsa", "dålig ekonomi", "för lite tid" eller "annat".

"Nulägesbeskrivning": År 2002-2003. Någon trend kan inte redovisas.

11) Antal i befolkningen: I denna tabell redovisas befolkningsgenomsnittet inom resp. grupp för åren 2002-2004.

12) Antal intervjuer: I denna kolumn redovisas det totala antalet intervjuer under perioden 2002-2004.

ÖVERSIKTSTABELL 1: FRITID

"Nuläget" i procent, och utvecklingen, i procentenheter, sedan början av 1980-talet. Jämförelseår för respektive indikator anges i fotnoter

			Ingen motion på fritiden ¹		Motion minst 2 ggr i veckan ²		Läser böcker varje vecka ³		därav: skönlitteratur ⁴
1	Samtliga	20-84 år	10,7	-4,0 *	43,7	+18,3 *	39,0	-1,4	31,3
2	Kvinnor	20-84 år	9,6	-5,0 *	44,6	+22,6 *	48,0	+3,2	41,2
3	Män	20-84 år	11,8	-2,9 *	42,8	+14,0 *	29,9	-6,0 *	21,3
4	Samtliga	20-64 år	9,9	-3,5 *	44,3	+18,1 *	39,0	-2,6	31,1
5	Kvinnor	20-64 år	7,8	-4,8 *	46,7	+23,7 *	49,2	+1,3	41,8
6	Män	20-64 år	11,9	-2,3 *	42,0	+12,6 *	29,3	-6,3 *	20,7
7	Samtliga	65-84 år	14,1	-7,7 *	41,2	+21,1 *	39,0	+3,2	32,2
8	Kvinnor	65-84 år	16,3	-8,4 *	37,0	+20,3 *	44,0	+9,4 *	38,9
9	Män	65-84 år	11,4	-7,0 *	46,3	+22,1 *	32,9	-4,4	23,9
10	Samtliga	55+ år	13,8	-6,9 *	39,6	+19,9 *	39,4	+3,0	32,1
11	Kvinnor	55+ år	15,0	-7,7 *	37,1	+20,0 *	46,7	+9,9	41,0
12	Män	55+ år	12,4	-5,9 *	42,5	+19,8 *	31,2	-4,7	22,1
13	Samtliga	55+ m. pension	15,8	..	38,5	..	41,1	..	33,8
14	Kvinnor	55+ m. pension	18,0	..	33,9	..	49,7	..	44,0
15	Män	55+ m. pension	12,9	..	44,2	..	31,7	..	22,6
ÅLDER									
16	Samtliga	20-29 år	8,9	-1,8	51,8	+18,3 *	36,3	-8,4 *	27,3
17		30-44 år	10,4	-1,1	43,0	+16,6 *	37,7	-6,2 *	30,8
18		45-54 år	10,0	-5,2 *	42,3	+19,1 *	41,4	+3,5	32,5
19		55-64 år	9,7	-8,8 *	41,5	+21,4 *	41,3	+3,9	33,5
20		65-74 år	8,9	-12,0 *	47,7	+27,1 *	41,6	+4,6 *	34,0
21		75-84 år	21,0	-16,8 *	32,3	+17,3 *	35,5	+1,8	29,7
22		85+ år	38,7	..	15,3	..	29,9	..	23,5
KÖN OCH ÅLDER									
23	Kvinnor	20-29 år	6,5	-2,0	52,8	+25,0 *	43,7	-8,4 *	36,0
24		30-44 år	8,8	-1,5	45,5	+23,0 *	47,6	-5,4	40,8
25		45-54 år	7,5	-7,3 *	47,0	+24,3 *	51,6	+10,8 *	42,8
26		55-64 år	7,5	-11,8 *	42,4	+23,9 *	54,0	+13,5 *	47,9
27		65-74 år	8,5	-14,9 *	47,0	+29,4 *	49,4	+12,7 *	43,6
28		75-84 år	25,8	-17,4 *	24,8	+14,3 *	37,5	+6,0	33,5
29		85+ år	43,6	..	11,5	..	29,2	..	23,6
30	Män	20-29 år	11,2	-1,6	50,8	+12,0 *	29,3	-8,2 *	19,3
31		30-44 år	12,0	-0,6	40,6	+10,5 *	28,2	-7,1 *	21,2
32		45-54 år	12,5	-3,0 *	37,4	+13,9 *	30,7	-4,2	21,8
33		55-64 år	11,9	-5,9 *	40,7	+19,0 *	29,5	-4,6 *	20,2
34		65-74 år	9,3	-8,5 *	48,6	+24,4 *	33,2	-4,3	23,5
35		75-84 år	14,4	-15,3 *	42,8	+20,7 *	32,6	-4,3	24,4
36		85+ år	29,0	..	22,9	..	31,5	..	23,3

* anger att förändringen är "statistiskt säker" (signifikant)

	Har tillgång till dator i hemmet ⁵			Har tillgång till Internet i hemmet ⁶			Går ut högst några gånger i månaden ⁷	Antal i befolkningen (1000-tal) ¹¹	Antal intervjuer 2002-2004 ¹²
1	73,4	+58,0	*	65,2	+35,2	*	..	6 546	16 522
2	70,5	+57,0	*	62,4	+36,5	*	..	3 297	8 497
3	76,3	+59,0	*	67,9	+33,9	*	..	3 249	8 025
4	83,7	+63,8	*	75,4	+37,7	*	..	5 210	12 554
5	82,8	+64,4	*	74,3	+40,4	*	..	2 561	6 337
6	84,5	+63,2	*	76,4	+35,1	*	..	2 648	6 217
7	32,4	+34,2	*	24,6	+24,8	*	6,4	1 337	3 968
8	26,8	+29,6	*	20,2	+22,1	*	7,4	736	2 160
9	39,2	+39,7	*	30,0	+28,2	*	5,2	601	1 808
10	47,9	+46,9		40,0	+30,8		7,9	2 692	7 545
11	41,8	+42,7		34,6	+28,6		9,5	1 439	4 084
12	54,9	+51,5		46,0	+33,4		6,0	1 253	3 461
13	49,3	..		39,4	..		9,6	1 032	2 871
14	44,4	..		35,1	..		11,8	544	1 507
15	54,7	..		44,1	..		6,7	488	1 364
ÅLDER									
16	82,2	+67,0	*	72,4	+36,0	*	..	1 074	2 581
17	90,5	+65,8	*	82,7	+37,8	*	..	1 808	4 369
18	85,3	+61,0	*	78,4	+38,8	*	..	1 191	2 863
19	72,5	+65,4	*	63,4	+41,8	*	3,9	1 136	2 741
20	44,2	+46,7	*	34,6	+34,4	*	2,8	748	2 195
21	16,9	+18,0	*	11,5	+12,1	*	10,9	588	1 773
22	6,9	..		4,1	..		37,6	219	836
KÖN OCH ÅLDER									
23	80,2	+69,1	*	70,4	+41,5	*	..	520	1 282
24	91,1	+65,3	*	83,1	+41,1	*	..	886	2 202
25	84,9	+61,7	*	77,4	+39,0	*	..	602	1 489
26	69,7	+66,1	*	60,7	+43,7	*	3,1	553	1 364
27	39,3	+44,1	*	30,2	+33,0	*	3,1	393	1 134
28	12,1	+12,5	*	8,3	+9,2	*	12,3	343	1 026
29	3,9	..		2,4	..		43,4	150	560
30	84,0	+65,2	*	74,2	+30,7	*	..	554	1 299
31	90,1	+66,2	*	82,3	+34,7	*	..	922	2 167
32	85,7	+60,4	*	79,4	+38,7	*	..	588	1 374
33	75,1	+64,3	*	66,1	+39,8	*	4,6	584	1 377
34	49,6	+49,4	*	39,4	+36,0	*	2,5	355	1 061
35	23,6	+25,7	*	16,0	+16,2	*	9,1	246	747
36	13,1	..		7,6	..		24,8	69	276

ÖVERSIKTSTABELL 1: FRITID (forts.)

"Nuläget" i procent, och utvecklingen, i procentenheter, sedan början av 1980-talet. Jämförelseår för respektive indikator anges i fotnoter.

			Ingen motion på fritiden ¹	Motion minst 2 ggr i veckan ²	Läser böcker varje vecka ³	därav: skönlitteratur ⁴			
FAMILJEFÖRHÅLLANDEN									
Ensamstående									
37	Kvinnor	30-54 år	11,2	-5,3	44,5	+19,9 *	52,1	-6,2	42,2
38		55-64 år	12,1	-9,4 *	36,5	+19,3 *	50,9	+6,3	44,4
39		65-74 år	10,7	-13,1 *	44,3	+25,5 *	51,8	+14,7 *	44,7
40		75-84 år	28,1	-16,3 *	22,7	+12,1 *	39,3	+5,5	33,9
41		85+ år	45,5	..	11,8	..	29,9	..	24,5
42		55-84 år	18,0	-5,7 *	33,3	+15,9 *	46,5	+9,0 *	40,2
43	Samtliga kvinnor	20-84 år	13,3	-4,2 *	42,1	+17,7 *	48,9	+0,8	40,8
44	Män	30-54 år	13,2	-5,1 *	40,0	+14,1 *	29,2	-14,8 *	21,4
45		55-64 år	16,2	-5,9	35,9	+17,0 *	25,7	-4,9	17,1
46		65-74 år	14,7	-7,9	42,9	+19,2 *	34,4	-3,0	21,8
47		75-84 år	19,3	-9,4	39,2	+19,7 *	31,4	-5,1	25,5
48		85+ år	30,0	..	21,5	..	32,5	..	20,4
49		55-84 år	16,6	-5,2	38,7	+17,7 *	29,6	-4,6	20,6
50	Samtliga män	20-84 år	13,2	-3,6 *	44,1	+12,3 *	28,8	-11,8 *	20,1
51	Båda könen	30-54 år	12,3	-5,2 *	42,1	+16,9 *	39,9	-10,9 *	31,1
52		55-64 år	13,9	-7,9 *	36,2	+18,2 *	39,5	+0,9	32,0
53		65-74 år	12,0	-11,2 *	43,8	+23,9 *	45,8	+8,8 *	36,8
54		75-84 år	25,8	-14,9 *	27,0	+14,3 *	37,3	+2,8	31,8
55		85+ år	42,1	.. *	13,9	..	30,4	..	23,7
56		55-84 år	17,5	-5,6 *	35,2	+16,5 *	40,5	+4,1	33,3
57	Samtliga	20-84 år	13,3	-3,9 *	43,1	+15,0 *	39,2	-5,4 *	30,8
Sammanboende									
58	Kvinnor	30-54 år	7,4	-3,5 *	46,6	+24,5 *	48,3	+2,1	41,4
59		55-64 år	5,5	-12,8 *	44,9	+25,9 *	55,3	+16,4 *	49,3
60		65-74 år	7,1	-16,0 *	48,7	+31,9 *	47,9	+11,5 *	42,9
61		75-84 år	21,5	-18,3 *	28,7	+18,1 *	34,3	+8,1	32,6
62		85+ år	24,6	..	8,4	..	22,3	..	14,7
63		55-84 år	8,5	-11,9 *	43,6	+25,8 *	49,7	+13,1 *	44,7
64	Samtliga kvinnor	20-84 år	7,6	-5,7 *	45,9	+24,8 *	47,6	+4,3	41,4
65	Män	30-54 år	11,8	-0,5	39,1	+10,6 *	29,1	-3,6	21,4
66		55-64 år	10,6	-6,1 *	42,1	+19,5 *	30,6	-4,5 *	21,1
67		65-74 år	7,8	-8,7 *	50,2	+25,6 *	32,8	-4,8	24,0
68		75-84 år	12,1	-18,1 *	44,5	+21,0 *	33,1	-4,1	23,9
69		85+ år	27,9	..	24,5	..	30,5	..	26,2
70		55-84 år	10,0	-6,9 *	45,0	+21,4 *	31,7	-4,8 *	22,5
71	Samtliga män	20-84 år	11,1	-2,7 *	42,2	+14,5 *	30,5	-3,4 *	21,8
72	Båda könen	30-54 år	9,6	-2,0 *	42,9	+17,6 *	38,9	-0,6	31,6
73		55-64 år	8,3	-9,2 *	43,4	+22,6 *	41,9	+4,9 *	34,0
74		65-74 år	7,4	-12,0 *	49,5	+28,4 *	39,8	+2,7	32,8
75		75-84 år	16,1	-17,8 *	37,8	+19,5 *	33,6	+1,0	27,6
76		85+ år	27,0	..	20,1	..	28,2	..	23,0
77		55-84 år	9,3	-9,3 *	44,4	+23,5 *	39,8	+3,3 *	32,5
78	Samtliga	20-84 år	9,4	-4,2 *	44,0	+19,7 *	38,9	+0,4	31,5

* anger att förändringen är "statistiskt säker" (signifikant)

	Har tillgång till dator i hemmet ⁵			Har tillgång till Internet i hemmet ⁶			Går ut högst några gånger i månaden ⁷	Antal i befolkningen (1000-tal) ¹¹	Antal intervjuer 2002-2004 ¹²
FAMILJEFÖRHÅLLANDEN									
Ensamstående									
37	73,6	+68,9	*	60,2	+47,3	*	..	361	869
38	47,7	+51,4	*	37,9	+29,9	*	3,3	166	387
39	23,7	+27,3	*	16,0	+19,4	*	4,3	154	449
40	7,4	+8,3	*	4,9	+4,8	*	12,7	224	674
41	3,7	..		2,2	..		44,5	138	508
42	24,6	+28,0	*	18,4	+18,1	*	7,5	544	1 510
43	50,8	+48,6	*	40,9	+32,0	*	..	1 158	3 001
44	72,4	+61,2	*	62,6	+34,9	*	..	416	936
45	50,4	+50,0	*	40,8	+26,8	*	2,5	132	292
46	26,4	+25,2	*	18,1	+16,6	*	5,2	81	232
47	16,4	+17,7	*	12,1	+14,3	*	17,8	83	258
48	9,5	..		6,0	..		29,0	38	136
49	34,9	+35,3	*	27,0	+22,3	*	7,5	295	782
50	65,3	+51,7	*	56,2	+28,9	*	..	1 059	2 537
51	73,0	+64,9	*	61,4	+40,6	*	..	777	1 805
52	48,9	+50,9	*	39,2	+28,5	*	3,0	297	679
53	24,6	+26,4	*	16,8	+18,1	*	4,6	235	681
54	9,7	+10,7	*	6,7	+7,2	*	14,1	307	932
55	4,8	..		3,0	..		41,2	175	644
56	28,2	+30,6	*	21,4	+19,7	*	7,5	840	2 292
57	57,7	+50,1	*	48,2	+30,3	*	..	2 217	5 538
Sammanboende									
58	93,3	+62,9	*	87,4	+39,1	*	..	1 127	2 822
59	79,1	+72,5	*	70,4	+50,1	*	3,0	387	977
60	49,3	+54,8	*	39,3	+41,3	*	2,4	238	685
61	20,6	+20,0	*	14,3	+17,0	*	11,5	119	352
62	6,3	..		4,2	..		30,6	12	52
63	60,2	+59,9	*	51,5	+42,7	*	4,2	744	2 014
64	81,0	+61,7	*	73,9	+39,3	*	..	2 139	5 496
65	94,4	+65,9	*	88,2	+37,3	*	..	1 094	2 605
66	82,2	+68,6	*	73,4	+43,8	*	5,2	452	1 085
67	56,3	+56,5	*	45,5	+41,5	*	1,7	274	829
68	26,9	+29,4	*	17,7	+17,0	*	4,7	163	489
69	16,3	..		8,9	..		20,1	32	140
70	64,1	+59,8	*	54,6	+39,9	*	4,0	889	2 403
71	81,5	+62,4	*	73,5	+36,1	*	..	2 191	5 488
72	93,9	+64,4	*	87,8	+38,2	*	..	2 222	5 427
73	80,8	+70,6	*	72,0	+46,8	*	4,2	839	2 062
74	53,0	+55,7	*	42,6	+41,3	*	2,0	513	1 514
75	24,3	+25,4	*	16,3	+16,8	*	7,5	281	841
76	13,5	..		7,6	..		22,9	44	192
77	62,3	+59,9	*	53,2	+41,2	*	4,1	1 633	4 417
78	81,3	+62,1	*	73,7	+37,7	*	..	4 329	10 984

ÖVERSIKTSTABELL 1: FRITID (forts.)

"Nuläget" i procent, och utvecklingen, i procentenheter, sedan början av 1980-talet. Jämförelseår för respektive indikator anges i fotnoter.

			Ingen motion på fritiden ¹		Motion minst 2 ggr i veckan ²		Läser böcker varje vecka ³		därav: skönlitteratur ⁴	
SOCIOEKONOMISK GRUPP										
Arbetare										
79	Kvinnor	30-54 år	11,0	-2,9	40,2	+20,8 *	36,3	-0,5		31,4
80		55-64 år	7,6	-14,4 *	36,0	+19,8 *	38,4	+6,2		35,8
81		65-74 år	9,4	-14,0 *	44,2	+25,7 *	36,8	+5,2		31,5
82		75-84 år	29,1	-15,2 *	22,2	+11,5	29,6	+2,4		26,9
83		85+ år	43,2	..	12,1	..	24,8	..		19,3
84		55-84 år	14,6	-8,7 *	34,6	+17,6 *	35,2	+4,4		31,6
85	Samtliga kvinnor	20-84 år	12,0	-5,0 *	38,2	+18,6 *	35,2	-0,5		31,0
86	Män	30-54 år	15,7	+0,4	33,7	+8,7 *	17,7	-10,5 *		13,7
87		55-64 år	16,8	-3,1	33,3	+14,5 *	17,8	-10,1 *		12,2
88		65-74 år	11,3	-6,7	42,5	+20,2 *	19,8	-10,7 *		14,8
89		75-84 år	15,9	-18,1 *	35,2	+13,6 *	22,9	-5,6		16,6
90		85+ år	34,3	..	19,3	..	17,1	..		13,8
91		55-84 år	14,9	-4,0	36,7	+15,6 *	19,6	-9,3 *		14,0
92	Samtliga män	20-84 år	15,5	-1,1	37,6	+10,7 *	18,0	-11,2 *		13,4
93	Båda könen	30-54 år	13,4	-1,1	36,8	+14,5 *	26,6	-6,0 *		22,2
94		55-64 år	12,2	-8,8 *	34,7	+17,2 *	27,7	-2,6		23,5
95		65-74 år	10,2	-10,8 *	43,4	+23,4 *	29,3	-1,8		24,1
96		75-84 år	24,1	-16,5 *	27,1	+12,4 *	27,1	-0,5		23,1
97		85+ år	40,8	..	14,1	..	22,9	..		18,0
98		55-84 år	14,7	-6,7 *	35,5	+16,7 *	28,1	-1,9		23,6
99	Samtliga	20-84 år	13,7	-3,0 *	37,9	+14,6 *	26,6	-5,9 *		22,2
Lägre tjänstemän										
100	Kvinnor	30-54 år	8,0	-2,0	44,4	+21,8 *	48,4	-4,1		42,3
101		55-64 år	10,3	-6,2	39,8	+19,6 *	59,4	+3,5		55,3
102		65-74 år	8,3	-5,6	49,3	+22,9	51,6	-13,2		48,1
103		75-84 år	21,5	-16,3	29,5	+19,1 *	45,8	..		41,8
104		85+ år	46,0	..	15,6	..	34,5	..		32,7
105		55-84 år	12,4	-3,7	40,5	+18,8 *	53,4	-2,3		49,5
106	Samtliga kvinnor	20-84 år	10,4	+0,8	43,1	+19,2 *	50,7	-2,7		45,2
107	Män	30-54 år	13,6	+5,7	40,4	+11,1 *	28,3	-5,8		23,9
108		55-64 år	12,0	+3,8	40,7	+20,8 *	20,1	-11,5		14,9
109		65-74 år	5,1	-4,8	61,5	+38,8 *	32,5	..		27,0
110		75-84 år	16,6	-9,8	42,3	+15,0	24,2	..		15,1
111		55-84 år	10,9	+1,6	47,6	+25,4 *	24,8	-15,2 *		18,4
112	Samtliga män	20-84 år	12,4	+4,2 *	44,6	+13,7 *	27,7	-10,6 *		23,0
113	Båda könen	30-54 år	10,1	+0,9	42,9	+18,4 *	40,6	-5,6		35,2
114		55-64 år	10,9	-2,4	40,1	+19,9 *	46,1	-0,6		41,6
115		65-74 år	7,4	-5,2	52,9	+27,5 *	45,8	-10,6		41,7
116		75-84 år	20,0	-13,2 *	33,4	+17,9 *	38,6	..		33,0
117		85+ år	39,6	..	14,3	..	40,7	..		37,9
118		55-84 år	11,9	-1,6	42,7	+20,9 *	44,1	-5,0		39,4
119	Samtliga	20-84 år	11,1	+2,0	43,6	+17,7 *	42,2	-6,1 *		37,0

* anger att förändringen är "statistiskt säker" (signifikant)

	Har tillgång till dator i hemmet ⁵			Har tillgång till Internet i hemmet ⁶			Går ut högst några gånger i månaden ⁷	Antal i befolkningen (1000-tal) ¹¹	Antal intervjuer 2002-2004 ¹²
SOCIOEKONOMISK GRUPP									
Arbetare									
79	83,2	+72,9	*	72,6	+44,4	*	..	503	1 260
80	53,5	+59,0	*	41,6	+37,2	*	2,7	202	500
81	23,8	+27,0	*	16,4	+18,7	*	3,3	177	509
82	6,5	+6,5	*	4,6	+4,7	*	15,2	174	519
83	2,3	..		1,7	..		46,1	81	299
84	29,5	+32,9	*	22,1	+21,5	*	6,7	553	1 528
85	58,1	+54,5	*	49,1	+34,0	*		1 242	3 254
86	83,5	+79,7	*	74,7	+47,1	*	..	559	1 314
87	59,8	+65,4	*	49,1	+41,2	*	7,0	205	483
88	30,4	+33,6	*	20,1	+22,1	*	3,0	145	428
89	10,9	+13,0	*	5,5	+6,9	*	9,1	107	323
90	7,9	..		3,2	..		27,9	29	115
91	39,3	+44,1	*	30,0	+28,2	*	6,2	456	1 234
92	66,3	+64,0	*	56,9	+37,1	*		1 257	3 120
93	83,4	+76,4	*	73,7	+45,9	*	..	1 062	2 574
94	56,6	+62,4	*	45,4	+39,4	*	4,8	406	983
95	26,8	+29,9	*	18,1	+20,1	*	3,2	322	937
96	8,2	+8,9	*	4,9	+5,5	*	12,9	281	842
97	3,8	..		2,1	..		41,2	109	414
98	33,9	+38,0	*	25,7	+24,7	*	6,5	1 009	2 762
99	62,2	+59,3	*	53,1	+35,6	*	..	2 500	6 374
Lägre tjänstemän									
100	87,0	+66,7	*	79,3	+38,5	*	..	232	568
101	71,1	+70,4	*	61,8	+41,6	*	4,2	118	292
102	45,2	+49,6	*	36,9	+39,8	*	3,4	97	279
103	15,8	..		9,8	..		6,6	75	221
104	9,4	..		3,5	..		29,9	20	79
105	48,5	+49,9	*	40,4	+33,4	*	4,5	290	792
106	67,3	+54,2	*	59,4	+32,8	*		575	1 489
107	90,1	+67,8	*	83,7	+39,1	*	..	136	318
108	74,8	+68,6	*	62,7	+45,2	*	3,4	59	138
109	52,9	..		45,5	..		2,2	42	125
110	20,3	..		14,8	..		10,3	32	95
111	54,8	+54,0	*	45,8	+38,2	*	4,6	133	358
112	75,0	+60,4	*	66,2	+36,0	*	..	319	790
113	88,1	+67,2	*	80,9	+39,0	*	..	368	886
114	72,3	+69,7	*	62,1	+42,7	*	3,9	177	430
115	47,5	+52,1	*	39,5	+43,9	*	3,1	139	404
116	17,2	..		11,4	..		7,6	106	316
117	9,5	..		3,0	..		23,5	30	118
118	50,5	+51,2	*	42,1	+35,0	*	4,6	423	1 150
119	70,1	+56,4	*	61,8	+34,1	*	..	893	2 279

ÖVERSIKTSTABELL 1: FRITID (forts.)

"Nuläget" i procent, och utvecklingen, i procentenheter, sedan början av 1980-talet. Jämförelseår för respektive indikator anges i fotnoter.

			Ingen motion på fritiden ¹		Motion minst 2 ggr i veckan ²		Läser böcker varje vecka ³		därav: skönlitteratur ⁴
Tjänstemän på hög- eller mellannivå									
120	Kvinnor	30-54 år	5,2	-2,3	52,4	+25,3 *	60,9	-8,0	51,2
121		55-64 år	4,8	-8,1 *	50,3	+26,4 *	67,7	+3,5	57,8
122		65-74 år	4,4	-15,4 *	54,1	+34,5 *	73,5	+12,8	66,4
123		75-84 år	15,9	-21,0 *	32,6	+19,0 *	62,5	..	53,1
124		85+ år	28,5	..	15,6	..	55,0	..	43,5
125		55-84 år	6,4	-9,6 *	48,6	+26,8 *	68,4	+6,7 *	59,4
126	Samtliga kvinnor	20-84 år	5,2	-3,6 *	52,3	+25,2 *	62,5	-4,4	53,6
Män									
127		30-54 år	6,2	-1,2	46,7	+12,1 *	41,9	-6,8	30,7
128		55-64 år	7,0	-4,6	49,3	+19,6 *	45,3	-9,3 *	32,2
129		65-74 år	5,6	-1,7	55,5	+19,5	53,1	-6,6	36,0
130		75-84 år	8,2	-11,9 *	53,5	+28,7 *	58,6	..	46,5
131		85+ år	22,2	..	37,3	..	54,8	..	33,7
132		55-84 år	6,8	-3,6	51,7	+20,0 *	49,5	-8,1 *	35,4
133	Samtliga män	20-84 år	6,2	-1,7	49,2	+14,0 *	45,0	-5,9 *	32,0
Båda könen									
134		30-54 år	5,7	-1,8	49,6	+18,1 *	51,7	-5,7	41,2
135		55-64 år	6,0	-6,1 *	49,7	+22,2 *	55,6	-2,2	44,0
136		65-74 år	5,1	-7,6 *	54,9	+26,0 *	62,4	+2,0	49,8
137		75-84 år	11,7	-16,3 *	44,1	+24,3 *	60,5	..	49,6
138		85+ år	25,6	..	25,7	..	54,9	..	39,0
139		55-84 år	6,6	-6,1 *	50,2	+22,6 *	58,2	-0,8	46,5
140	Samtliga	20-84 år	5,7	-2,6 *	50,8	+18,9 *	53,7	-4,0	42,7
Jordbrukare									
141	Kvinnor	30-64 år	21,2	-10,8	37,5	+26,0 *	22,6	..	11,2
142		65-84 år	25,5	-0,4	24,5	+7,6	18,6	-6,5	15,1
143	Båda könen	20-84 år	24,1	-2,8	28,3	+14,2 *	19,5	-0,4	13,5
Övriga företagare									
144	Båda könen	30-54 år	16,4	-6,3	35,9	+14,2 *	29,8	-0,1	21,9
145		55-64 år	10,3	-7,5	36,8	+15,3 *	31,8	-2,4	21,8
146		65-74 år	11,9	-10,5 *	43,5	+25,2 *	37,0	-2,8	26,5
147		75-84 år	22,2	-8,4	39,1	+20,8 *	32,6	..	24,7
148		85+ år	35,1	..	14,8	..	24,4	..	19,5
149		55-84 år	12,9	-6,9 *	39,0	+18,6 *	33,4	-3,4	23,6
150	Samtliga	20-84 år	14,7	-5,8 *	38,1	+16,5 *	31,6	-2,7	22,9
HÄLSOPROBLEM									
Utan hälsoproblem									
151	Kvinnor	55-69 år	4,3	..	51,5	..	57,4	..	50,6
152	Kvinnor	70+ år	5,3	..	48,2	..	46,7	..	42,7
153	Män	55-69 år	7,8	..	49,0	..	34,2	..	24,7
154	Män	70+ år	4,1	..	55,7	..	38,7	..	28,0
Med hälsoproblem									
155	Kvinnor	55-69 år	11,3	..	35,0	..	49,1	..	44,2
156	Kvinnor	70+ år	33,2	..	19,1	..	34,4	..	28,9
157	Män	55-69 år	16,5	..	32,8	..	23,6	..	14,2
158	Män	70+ år	25,8	..	27,2	..	26,9	..	20,5
Personer som får någon form av äldreomsorg									
159	Kvinnor	55-69 år	23,4	..	25,3	..	43,6	..	38,6
160	Kvinnor	70+ år	51,4	..	10,4	..	30,7	..	25,6
161	Män	55-69 år	40,7	..	17,2	..	14,5	..	7,7
162	Män	70+ år	44,0	..	15,1	..	22,3	..	18,1
Otillfredsställt hjälpbehov									
163	Samtliga	70+ år	33,7	..	12,5	..	36,8	..	36,5

* anger att förändringen är "statistiskt säker" (signifikant)

	Har tillgång till dator i hemmet ⁵		Har tillgång till Internet i hemmet ⁶		Går ut högst några gånger i månaden ⁷	Antal i befolkningen (1000-tal) ¹¹	Antal intervjuer 2002-2004 ¹²
Tjänstemän på hög- eller mellannivå							
120	93,8	+52,8 *	88,3	+33,6 *	..	600	1 477
121	85,6	+61,9 *	79,7	+43,8 *	2,0	191	470
122	65,5	+73,5 *	51,6	+51,6 *	1,9	89	262
123	27,5	..	20,5	..	3,2	54	160
124	8,1	..	5,4	..	27,1	19	72
125	70,9	+61,8 *	62,7	+45,6 *	2,2	335	892
126	85,4	+54,9 *	78,9	+36,0 *	..	1 047	2 640
127	95,0	+50,1 *	89,8	+26,2 *	..	577	1 348
128	91,7	+64,5 *	83,4	+31,5 *	2,5	222	520
129	75,2	+70,7 *	63,9	+52,5 *	0,8	110	334
130	47,2	..	36,8	..	5,4	67	208
131	23,1	..	18,1	..	25,4	16	65
132	79,9	+66,4 *	70,5	+42,5 *	2,5	398	1 062
133	89,2	+54,8 *	82,6	+30,3 *	..	1 071	2 626
134	94,4	+51,3 *	89,0	+29,7 *	..	1 178	2 825
135	88,9	+63,0 *	81,7	+37,0 *	2,3	413	990
136	70,9	+70,8 *	58,4	+51,2 *	1,3	199	596
137	38,2	.. *	29,3	.. *	4,4	121	368
138	15,2	..	11,5	..	26,3	35	137
139	75,8	+63,9 *	66,9	+43,7 *	2,4	733	1 954
140	87,3	+54,7 *	80,8	+32,8 *	..	2 118	5 266
Jordbrukare							
141	52,2	..	49,1	28	71
142	21,6	+21,4 *	13,2	+12,7	15,1	65	192
143	32,5	+24,9 *	25,9	+18,9 *	..	95	268
Övriga företagare							
144	90,8	+50,9 *	84,6	+33,6 *	..	237	566
145	77,9	+52,2 *	69,8	+48,0 *	5,1	107	260
146	47,4	+42,7 *	39,5	+32,4 *	4,1	54	162
147	17,0	..	9,3	..	11,5	38	119
148	11,3	..	7,5	..	47,4	19	68
149	58,1	+49,3 *	50,2	+38,6 *	6,1	200	541
150	76,4	+48,0 *	69,4	+34,5 *	..	464	1 170
HÄLSOPROBLEM							
Utan hälsoproblem							
151	68,6	..	60,6	..	1,8	418	1 083
152	25,2	..	18,2	..	1,8	197	585
153	74,6	..	65,9	..	4,0	499	1 261
154	37,2	..	27,6	..	0,3	214	658
Med hälsoproblem							
155	57,8	..	47,5	..	3,9	343	883
156	11,3	..	7,3	..	23,1	481	1 533
157	62,4	..	51,8	..	4,1	282	709
158	20,6	..	13,7	..	16,9	258	833
Personer som får någon form av äldreomsorg							
159	54,2	..	43,4	..	7,6	71	183
160	8,1	..	5,6	..	40,1	243	824
161	47,8	..	36,5	..	21,4	35	90
162	14,5	..	7,5	..	34,7	105	361
Otillfredsställt hjälpbehov							
163	8,8	..	5,0	..	11,7	48	156

ÖVERSIKTSTABELL 2: Utövande av hobbyaktiviteter

"Nuläget" i procent, och utvecklingen, i procentenheter, sedan början av 1980-talet. Jämförelseår för respektive indikator anges i fotnoter.

		Har en el flera hobbyer ⁸	Hobby dagligen el. fl. ggr i veckan ⁹	Missnöjd möjligheter till hobby ¹⁰	Missnöje pga. (% av missnöjda)			
					Hälsan	Ekonomin	Tidsbrist	
1	Samtliga	20-84 år	
2	Kvinnor	20-84 år	
3	Män	20-84 år	
4	Samtliga	20-64 år	
5	Kvinnor	20-64 år	
6	Män	20-64 år	
7	Samtliga	65-84 år	64,4	49,1	7,9	74,0	3,8	8,4
8	Kvinnor	65-84 år	62,5	48,7	9,1	73,2	2,8	9,4
9	Män	65-84 år	66,7	49,7	6,3	75,4	5,7	6,7
10	Samtliga	55+ år	64,1	48,3	8,6	59,0	4,5	25,3
11	Kvinnor	55+ år	62,1	48,3	9,5	63,0	3,8	22,0
12	Män	55+ år	66,5	48,3	7,6	53,3	5,4	30,0
13	Samtliga	55+ m. pension	61,3	47,2	9,2	77,0	3,3	7,1
14	Kvinnor	55+ m. pension	59,3	46,3	10,3	77,4	2,4	7,7
15	Män	55+ m. pension	64,1	48,3	7,9	76,3	4,7	6,1
ÅLDER								
16	Samtliga	20-29 år
17		30-44 år
18		45-54 år
19		55-64 år	69,5	51,5	8,4	33,8	6,5	50,5
20		65-74 år	71,6	56,0	5,4	61,7	7,6	14,9
21		75-84 år	55,3	40,4	11,1	81,9	1,4	4,3
22		85+ år	34,5	26,2	15,8	89,6	0,0	1,2
KÖN OCH ÅLDER								
23	Kvinnor	20-29 år
24		30-44 år
25		45-54 år
26		55-64 år	68,8	53,3	8,6	39,0	6,9	47,4
27		65-74 år	71,2	57,5	5,8	58,3	4,0	18,1
28		75-84 år	52,6	38,6	13,1	81,2	2,1	4,8
29		85+ år	35,1	27,7	16,4	87,5	0,0	1,8
30	Män	20-29 år
31		30-44 år
32		45-54 år
33		55-64 år	70,2	49,8	8,3	28,7	6,1	53,5
34		65-74 år	72,1	54,4	5,0	66,2	12,3	10,7
35		75-84 år	59,0	42,9	8,4	83,5	0,0	3,2
36		85+ år	33,2	22,9	14,7	94,0	0,0	0,0

ÖVERSIKTSTABELL 2: Utövande av hobbyaktiviteter (forts.)

"Nuläget" i procent, och utvecklingen, i procentenheter, sedan början av 1980-talet. Jämförelseår för respektive indikator anges i fotnoter.

			Har en el flera hobbyer ⁸	Hobby dagligen el. fl. ggr ⁹ i veckan	Missnöjd möjligh- eter till hobby ¹⁰	Missnöje pga. (% av missnöjda)		
						Hälsan	Ekonomin	Tidsbrist
FAMILJEFÖRHÅLLANDEN								
Ensamstående								
37	Kvinnor	30-54 år
38		55-64 år	66,5	53,5	12,5	42,1	15,7	35,4
39		65-74 år	72,0	57,4	6,6	60,6	9,2	0,0
40		75-84 år	53,6	39,5	13,2	87,4	3,2	2,1
41		85+ år	35,2	27,6	16,7	88,0	0,0	1,9
42		55-84 år	62,7	48,8	11,1	66,9	8,6	13,4
43	Samtliga kvinnor	20-84 år
44	Män	30-54 år
45		55-64 år	69,7	52,1	11,6	37,9	14,8	24,1
46		65-74 år	59,2	45,6	11,0	54,2	24,3	10,1
47		75-84 år	46,3	34,0	12,1	71,4	0,0	0,0
48		85+ år	31,3	22,1	19,6	91,2	0,0	0,0
49		55-84 år	60,3	45,3	11,6	51,4	13,2	13,8
50	Samtliga män	20-84 år
51	Båda könen	30-54 år
52		55-64 år	67,9	52,9	12,1	40,3	15,3	30,5
53		65-74 år	67,6	53,4	8,1	57,6	16,2	4,7
54		75-84 år	51,7	38,0	12,9	83,4	2,4	1,6
55		85+ år	34,4	26,4	17,3	88,8	0,0	1,4
56		55-84 år	61,9	47,6	11,3	61,3	10,3	13,6
57	Samtliga	20-84 år
Sammanboende								
58	Kvinnor	30-54 år
59		55-64 år	69,8	53,2	6,9	36,6	0,0	56,7
60		65-74 år	70,7	57,6	5,4	56,4	0,0	32,3
61		75-84 år	50,7	36,7	13,1	69,6	0,0	9,8
62		85+ år	34,3	28,9	13,8	82,6	0,0	0,0
63		55-84 år	67,1	52,0	7,4	50,3	0,0	38,1
64	Samtliga kvinnor	20-84 år
65	Män	30-54 år
66		55-64 år	70,4	49,2	7,3	24,2	1,8	68,0
67		65-74 år	75,8	56,9	3,2	78,5	0,0	11,3
68		75-84 år	65,4	47,5	6,6	94,0	0,0	6,0
69		85+ år	35,4	23,9	9,6	100,0	0,0	0,0
70		55-84 år	71,2	51,3	5,9	47,8	1,1	45,6
71	Samtliga män	20-84 år
72	Båda könen	30-54 år
73		55-64 år	70,1	51,0	7,1	29,8	1,0	62,9
74		65-74 år	73,4	57,2	4,2	65,2	0,0	23,9
75		75-84 år	59,2	43,0	9,3	79,7	0,0	8,2
76		85+ år	35,1	25,3	10,8	93,8	0,0	0,0
77		55-84 år	69,3	51,6	6,6	49,1	0,5	41,7
78	Samtliga	20-84 år

ÖVERSIKTSTABELL 2: Utövande av hobbyaktiviteter (forts.)

"Nuläget" i procent, och utvecklingen, i procentenheter, sedan början av 1980-talet.
Jämförelseår för respektive indikator anges i fotnoter

			Har en el flera hobbyer ⁸	Hobby dagligen el. fl. ggr i veckan ⁹	Missnöjd möjligh- ter till hobby ¹⁰	Missnöje pga. (% av missnöjda)		
						Hälsan	Ekonomin	Tidsbrist
SOCIOEKONOMISK GRUPP								
Arbetare								
79	Kvinnor	30-54 år
80		55-64 år	62,4	48,0	9,6	53,0	6,6	37,4
81		65-74 år	64,5	50,5	6,6	62,3	7,7	4,6
82		75-84 år	50,0	34,4	14,3	81,9	0,0	2,3
83		85+ år	30,3	23,8	15,8	85,3	0,0	3,6
84		55-84 år	59,2	44,6	10,0	67,3	4,0	15,3
85	Samtliga kvinnor	20-84 år
86	Män	30-54 år
87		55-64 år	61,5	41,7	10,3	44,8	7,4	31,0
88		65-74 år	64,1	46,5	8,4	67,0	14,1	3,4
89		75-84 år	51,3	34,8	7,4	87,0	0,0	0,0
90		85+ år	25,2	16,3	17,8	100,0	0,0	0,0
91		55-84 år	59,9	41,6	9,0	59,5	8,0	16,8
92	Samtliga män	20-84 år
93	Båda könen	30-54 år
94		55-64 år	61,9	45,0	10,0	48,8	7,0	34,1
95		65-74 år	64,3	48,7	7,4	64,7	10,9	4,0
96		75-84 år	50,5	34,5	11,7	83,1	0,0	1,7
97		85+ år	28,9	21,7	16,4	89,8	0,0	2,5
98		55-84 år	59,5	43,3	9,6	64,0	5,7	15,9
99	Samtliga	20-84 år
Lägre tjänstemän								
100	Kvinnor	30-54 år
101		55-64 år	66,2	51,1	7,2	39,8	6,4	38,9
102		65-74 år	72,8	59,0	5,1	41,9	0,0	29,4
103		75-84 år	53,0	42,1	14,7	72,2	8,5	4,3
104		85+ år	51,0	42,7	11,1	100,0	0,0	0,0
105		55-84 år	65,0	51,4	8,4	54,7	6,0	21,4
106	Samtliga kvinnor	20-84 år
107	Män	30-54 år
108		55-64 år	76,5	61,5	5,4	25,5	21,4	53,1
109		65-74 år	79,0	60,1	1,2	100,0	0,0	0,0
110		75-84 år	63,7	45,4	8,3	100,0	0,0	0,0
111		55-84 år	74,3	57,3	4,8	64,4	10,2	25,3
112	Samtliga män	20-84 år
113	Båda könen	30-54 år
114		55-64 år	69,8	54,7	6,6	36,1	10,2	42,5
115		65-74 år	74,6	59,3	4,0	47,0	0,0	26,8
116		75-84 år	56,1	43,0	12,9	77,5	6,9	3,5
117		85+ år	46,6	36,3	7,6	100,0	0,0	0,0
118		55-84 år	67,9	53,3	7,3	56,6	6,8	22,1
119	Samtliga	20-84 år

ÖVERSIKTSTABELL 2: Utövande av hobbyaktiviteter (forts.)

"Nuläget" i procent, och utvecklingen, i procentenheter, sedan början av 1980-talet.
Jämförelseår för respektive indikator anges i fotnoter

			Har en el flera hobby- er ⁸	Hobby dagligen el. fl. ggr i veckan ⁹	Missnöjd möjlige- ter till hobby ¹⁰	Missnöje pga. (% av missnöjda)		
						Hälsan	Ekonomin	Tidsbrist
Tjänstemän på hög- eller mellannivå								
120	Kvinnor	30-54 år
121		55-64 år	76,3	59,2	7,8	24,4	9,3	62,0
122		65-74 år	83,2	69,9	3,2	78,2	0,0	21,8
123		75-84 år	69,4	54,0	8,6	89,1	0,0	24,1
124		85+ år	38,6	27,9	18,2	89,3	0,0	0,0
125		55-84 år	77,0	61,2	6,7	43,3	6,4	50,0
126	Samtliga kvinnor	20-84 år
Män								
127	Män	30-54 år
128		55-64 år	81,5	59,5	4,8	20,2	0,0	67,7
129		65-74 år	79,7	64,8	2,5	79,1	0,0	20,9
130		75-84 år	70,1	53,8	7,6	82,1	0,0	0,0
131		85+ år	48,9	35,4	14,8	100,0	0,0	0,0
132		55-84 år	79,0	60,0	4,6	45,7	0,0	42,2
133	Samtliga män	20-84 år
Båda könen								
134	Båda könen	30-54 år
135		55-64 år	79,0	59,4	6,2	22,7	5,5	64,3
136		65-74 år	81,2	67,0	2,8	78,7	0,0	21,3
137		75-84 år	69,8	53,9	8,0	85,3	0,0	11,2
138		85+ år	43,3	31,3	16,7	93,6	0,0	0,0
139		55-84 år	78,1	60,6	5,6	44,4	3,5	46,5
140	Samtliga	20-84 år
Jordbrukare								
141	Kvinnor	30-64 år	69,1	36,6	4,2	0,0	0,0	100,0
142		65-84 år	55,9	37,3	13,2	65,9	0,0	20,0
143	Båda könen	20-84 år	58,4	37,2	11,4	61,0	0,0	25,9
Övriga företagare								
144	Båda könen	30-54 år
145		55-64 år	62,0	42,7	14,9	17,3	0,0	77,5
146		65-74 år	75,5	57,9	3,8	42,6	18,5	38,9
147		75-84 år	49,3	37,3	10,5	84,6	0,0	15,4
148		85+ år	35,2	28,3	16,1	76,4	0,0	0,0
149		55-84 år	63,3	45,9	10,8	32,4	1,9	61,9
150	Samtliga	20-84 år
HÄLSOPROBLEM								
Utan hälsoproblem								
151	Kvinnor	55-69 år	73,4	57,2	4,6	6,3	5,1	80,6
152	Kvinnor	70+ år	71,4	56,8	2,5	0,0	8,8	28,8
153	Män	55-69 år	77,0	56,4	3,9	7,0	4,9	74,9
154	Män	70+ år	73,7	56,0	2,0	57,1	0,0	11,4
Med hälsoproblem								
155	Kvinnor	55-69 år	65,4	51,9	12,1	60,0	6,4	23,6
156	Kvinnor	70+ år	46,4	34,7	15,6	86,4	1,5	3,0
157	Män	55-69 år	61,2	42,8	13,0	44,5	9,2	35,2
158	Män	70+ år	45,7	31,8	14,9	87,6	2,5	1,8
Personer som får någon form av äldreomsorg								
159	Kvinnor	55-69 år	56,6	41,8	20,6	90,3	0,0	0,0
160	Kvinnor	70+ år	33,8	24,3	21,8	93,9	0,0	2,1
161	Män	55-69 år	35,2	30,0	28,4	100,0	0,0	0,0
162	Män	70+ år	29,1	20,0	26,5	95,9	0,0	0,0
Otillfredsställt hjälpbehov								
163	Samtliga	70+ år	50,1	31,3	17,3	94,7	0,0	7,1

